De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 48. KAAPSTAD, ZATURDAG, 21 DECEMBER, 1878. No. 4476

SMUTS & HOFMEYR,

No. 11,

KASTEELSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures, Boeken, Circulaires, Rekeningen, Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers, Doodbriefjes, Adres Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz., enz., enz.

☞ *Orders van Buiten worden met spoed en tegen billijke prijzen ten uitvoer gebragt.*

DE "ZUID AFRIKAAN" EN "VOLKSVRIEND."

DE Inteekening op dit blad is in de Stad £1 11s. en in de Buitendistrikten £2 per aan. *vooruit betaalbaar.* Aan elken inteekenaar worden twee volle bladen per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

Agenten voor de "Zuid-Afrikaan en Volksvriend."

Aliwal Noord	———
Avontuur	W. A. Joubert.
Beaufort West	P. Teske.
Bethulie	J. C. de Waal.
Brits Town	Thos. P. Theron.
Burgersdorp	———
Colesberg	J. L. Knobel.
Ceres	C. J. v. d. Merwe, J.R.zn.
Caledon	R. C. de Villiers.
Calvinia	L. H. Goldschmidt. W. J. Terry.
Cradock	J. J. J. van Rensburg.
Clanwilliam	J. H. Norgard.
Durban	P. F. Lindenberg.
Diamantvelden	B. Keet.
Franschhoek	J. J. le Roex, P. du P.z.
Fraserburg	Geo. Hodgson.
George	J. Kretzen.
Graaff-Reinet	P. A. Luckhoff.
Heidelberg	D. P. Marais, A.zn.
Humansdorp	A. L. Chiappini.
Hope Town	M. C. Louw.
Hanover	De Villiers & Centlivres.
Hopefield	A. F. Stiglingh.
Kroonstad	H. J. Merkel.
Krakeelrivier	Ign. L. Ferreira.
Ladysmith (Riversdale)	A. G. H. van Velden.
Lady Grey (Aliwal N.)	C. C. Cloete.
Malmesbury	B. Wethmar. C. de Greeff, D.zn.
Middelburg	Jas. Bennie.
Murraysburg	J. J. J. Maritz.
Mosselbaai	E. Meyer, N.zn.
Maclean	———
Montagu	W. A. Joubert.
Natal	A. van Velden.
Namiqualand	J. S. Hauman.
Nazareth	P. J. Naudé.
Oudtshoorn	H. van der Spuij.
Philadelphia	A. Spengler.
Paarl	T. Roos, T.zn. D. J. A. van der Spuij.
Pretoria	— Faure.
Pearston	A. C. Greyling.
Piquetberg	K. de Lint.
Riversdale	J. S. Raubenheimer.
Richmond	J. L. Conradie.
Robertson	L. H. Keet.
Riebeek West	F. Russouw.
Somerset West	Johan Theunissen.
Stellenbosch	J. Mader.
Swellendam	G. Reinecke.
Saldanhabaai	J. C. Stephan.
Schietfontein	— Sterrenberg.
Sutherland	H. W. v. d. Merwe.
Somerset Oost	J. H. Hofmeyr.
Tulbagh	H. Fagan.
Tarkastad	Geo. Barker.
Uitenhage	G. de Korte.
Utrecht (Transvaal)	H. L. Neethling.
Villiersdorp	F. Lion Cachet.
Wijnberg	G. de Kock.
Winburg	C. Bredell.
Wellington	E. G. Malherbe. J. F. Peutz & Co.
Worcester	G. de Wet.
Willowmore	A. W. Dill.

500 Extra Vette Kaapsche Schapen
100 Do. do. Merino do.
100 Do. do. Kapater Bokken.

Op Maandag, 23 Dec. aanst.,

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Zij zullen zeker present zijn.

J. S. JOUBERT.

Tulbagh, 16 Dec. 1878.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

800 Extra Vette Merino Schapen
500 Do. do. Kaapsche do.
100 Do. do. Kapater Bokken.

OP VRIJDAG, 27 DECEMBER, zal opgemeld Vee publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE.

J. J. CILLIERS, S.A.zn.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

DE HEER N. J. D. GORDON, Surgeon Dentist te Paarl, zal afwezig zijn van den 30sten Dec. tot den 10den Januarij.

Paarl, Dec. 20, 1878.

HARDERS,

TE KOOP in de Pakhuizen van de Ondergeteekenden.

M. L. BENSUSAN & Co.

ZELDZAME KANS
TE TULBAGH.

UIT DE HAND TE KOOP.

DE Heeren HENDRIK FRS. en JAN STEHS. THERON, J.S.zonen, bieden uit de Hand te Koop aan, tot op den **eersten Februarij 1879,** hunne kostbare en welbekende Woonplaats, genaamd

"MONTPELLIER,"

gelegen in het District Tulbagh, groot bijkans 2000 Morgen. Dezelve bevat **extra Zaailanden,** waaronder 16 Mud Braakland zijn, en is beplant met cirka 60.000 Wijngaardstokken, heeft volop Water het geheele jaar door, en is beplant met alle soorten van Vruchtboomen.

Deze plaats, zoo veel en wel bekend zijnde voor de Veeteelt en Vogelstruizen, heeft geene verdere aanbeveling noodig. Dezelve is slechts een kwartier uur van het Dorp Tulbagh gelegen.

—Applicaties te worden ingezonden op de Woonplaats, geadresseerd aan den Heer HENDRIK FRANÇOIS THERON, J.S.zn.

H. FAGAN,
Agent voor de Eigenaars.

Tulbagh, 19 Dec. 1878.

COMMISSIE VERKOOPING
AAN DE PAARL,

Voor het Front van de Paarlsche Bank,

Op Maandag, 23 Dec. a.s.,

BESTAANDE UIT:

NEGOTIE EN SMEERWAREN, Glas- en Aardewerk, als: Koffij, Suiker, Rijst, Zeep, Boter, Vet, Kaas, Ham, Kaarsen, Glazen, Schotels, Borden, Blikgoed, enz.

VERDER:

Linnen, Vroerchitz, Baftas, Corduroy, Geruit, Chitz, Doeskin, Laken, Flanel, Kousen, Sokken, Stevels, alle soorten van Klaargemaakte Kleederen.

VOORTS:

Bijlen, Boren, Hamers, Zagen, Schroeven, Schaven, en een menigte andere Goederen, te veel om te melden.

Paarl, 16 Dec. 1878.

DE VILLIERS FAURE & Co., Afslagers.

KOSTSCHOOL.

Troe Troe, Clanwilliam.

OM in de lang gevoelde behoefte te voorzien, om aan Ouders, die op verre afstanden wonen, de gelegenheid te geven, hunne kinderen naar de Gouvernementsschool te Troe Troe te zenden, is de Ondergeteekende bereid, voor een matigen prijs eenige kinderen bij zich in huis te nemen en tevens hun eene goede Opvoeding te geven. Men doe vroegtijdig aanzoek bij

WM. TERLET.

Troe Troe, 2 Dec. 1878.

OP den 15den dezer schonk de Heer ons een lief en welgeschapen Zoontje.

A. A. FURTER,
E. FURTER
(geb. MALHERBE).

Paarl, 18 Dec. 1878.

BEVALLEN,—Te Groot Drakenstein, op den 18 December, van eene frissche Dochter, A. M. JOUBERT, geliefde Echtgenoote van

D. P. DE VILLIERS, J.zn.

HEDEN werd een welgeschapen Dochtertje geschonken aan

D. P. ACKERMAN,
H. M. ACKERMAN,
geb. VAN BLERK.

Paarl, 14 Dec. 1878.

OVERLEDEN,—Te Jacobsdal, op Zaterdag, den 14den dezer, Mejufvrouw HELENA ALIDA RETIEF, Weduwe van wijlen de Wel-Ed. heer P. F. DE VILLIERS, van de Paarl.

Uit naam der gezamenlijke Kinderen,

P. F. VILLIERS Jr.
ALLEYNE YELD.

OVERLEDEN,—Op den 13 December 1878, mijn teedergeliefde Echtgenoote, ANNA SUSANNA MULLER (geb. DU PLESSIS), in den ouderdom van 41 jaren, 1 maand en 13 dagen, mij nalatende met Zeven Kinderen om dit smartelijk verlies te betreuren.

J. G. MULLER.

Middelburg, Afdeeling Paarl,
18 December 1878.

BEKENDMAKING.

AAN Familie en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den Almagtigen Scheppер behaagd heeft, na een ziekbed van slechts twee weken van mijne zijde weg te rukken op den 2den December, mijn teedergeliefden Echtgenoot JOHANNES GERHARDUS COETZEE, CORNELIUS ZOON, in den ouderdom van 47 jaren —Zeggen wij in den Heer onzen God, "die geslagen heeft zal weder genezen."

Verder bedank ik al de vrienden voor al de hulp aan mij verleend.

De Wed. J. G. COETZEE,
Geb. KUILER.

Drie Fontein
Midden Roggeveldt,
6den Dec. 1878.

THE STELLENBOSCH
Agricultural Society.

PATRON: G. van R. van OUDTSHOORN, C.C.

The Annual Show of this Society

WILL TAKE PLACE ON

Wednesday, the 29th January, 1879,

When the following Prizes will be awarded:

HORSES (*Colonial Bred*).

1	For the best pair of Carriage Horses, 3 to 6 years old	£4	0 0
2	For the second best do.	2	0 0
3	For the best Riding Horse	2	0 0
4	For the best 2-year old Colt, bred in the District	3	0 0
5	For the best 2-year old Filly, bred in the District	3	0 0

HORNED CATTLE (*Colonial Bred*).

6	For the best Colonial Bull	2	0 0
7	For the best Cow in milk, Dutch breed	2	0 0
8	For the best Cow in milk, Alderney or Ayrshire	2	0 0
9	For the best Cow in milk, Kerry	2	0 0
10	For the second best Cow in milk, Dutch	1	0 0
11	For the second best Cow in milk, Alderney or Ayrshire	1	0 0
12	For the second best Cow in milk, Kerry	1	0 0
13	For the best Cow, not in milk	1	10 0
14	For the second best	1	0 0
15	For the best 2 Heifers, having not more than 4 teeth	2	0 0
16	For the second best	1	0 0
17	For the best Fattened Ox	3	0 0
18	For the second best	1	10 0

ANGORAS.

19	For the best 3 Angora Ewes	1	0 0

MERINOS AND CAPE GOATS.

20	For the best 2 Merino Rams, showing 2 teeth	1	10 0
21	For the best 3 Merino Ewes, showing 2 teeth	1	0 0
22	For the best 5 Wethers	1	0 0
23	For the best 5 Cape Goats	1	0 0
24	For the best 5 Cape Sheep	1	0 0

PIGS.

25	For the best Colonial Boar	1	0 0
26	For the best Colonial Sow	1	0 0
27	For the best "store" Pig	1	0 0

POULTRY.

28	For the best Fowls, Cock and Hens	0	5 0
29	For the best pair Turkeys, Cock and Hen	0	10 0
30	For the best pair of Geese	0	5 0
31	For the best pair of Ducks	0	5 0
32	For the best pair of Muscovy	0	5 0
33	For the best pair of Pigeons	0	2 6

BUTTER, HAM, &c.

34	For the best 5 lb. of Fresh Butter	0	10 0
35	For the second best do.	0	5 0
36	For the best Colonial Ham	0	10 0
37	For the best Home made Bread	0	5 0
38	For the best Colonial Cheese, 10 lb.	0	10 0

WINE.

39	For the best 5 Leaguers of White Wine, Green Grape, of 1878	5	0 0
40	For the second best do.	4	0 0
41	For the best single do.	3	0 0
42	For the best 5 Leaguers do., Stein's Grape	5	0 0
43	For the second best do.	4	0 0
44	For the best single Leaguer do.	3	0 0
45	Do. without spirits, of 1878	2	0 0
46	For the best Leaguer of Pontac do.	3	0 0
47	For the best Leaguer of White Wine, of any age	3	0 0
48	Best Leaguer of Sweet Wine	2	0 0
49	For the best Half-aum of Cape Brandy	2	0 0
50	Do. Manufactured Brandy	2	0 0
51	For the best Leaguer of Vinegar	0	10 0

All samples to consist of 3 Bottles.

The Wine honourably mentioned will draw the second prize, in case the first and second prizes are awarded to one and the same person. The prizes for 5 Leaguers and 1 Leaguer shall not be awarded to one and the same person.

VEGETABLES.

52	For the best collection of Vegetables, quality and quantity combined	2	0 0
53	For the second best	1	0 0
54	For the third best	0	10 0
55	For the best Muid of Potatoes	0	5 0
56	For the best Muid of Onions	0	5 0
57	For the best 2 Heads of Cabbage	0	2 6
58	For the best Pumpkin	0	2 6
59	For the best collection of Roots, suitable for feeding Cattle	£0	7 6

FRUIT.

60	For the best collection of Fruit in Baskets, fit for sale, a Silver Cup, presented by P. L. VAN DER BYL, Esq.	3	3 0
61	For the largest and best assortment of Fruit	2	0 0
62	For the second best do.	1	10 0
63	For the third best do.	1	0 0
64	For the fourth best do.	0	10 0
65	For the best collection of Grapes	1	10 0
66	For the second best do.	0	15 0
67	For the best 12 Peaches	0	10 0
68	For the best bunch of Bananas	0	10 0
69	For the second best do.	0	5 0
70	For the best 2 Dishes Apples and Pears	0	5 0
71	For the best 2 Water Melons	0	5 0
72	For the best 2 Musk Melons	0	5 0
73	For the best Oranges	0	2 6
74	Do. Figs	0	2 6
75	Do. Strawberries	0	2 6
76	Do. Mulberries	0	2 6
78	Do. Gooseberries	0	2 6

CEREALS.

79	For the best bag of Baard Wheat (the owner to have 10 muids in his possession)	1	10 0
80	For the best bag of du Toit's Wheat, do.	1	10 0
81	For the best bag of Hiddingh's Wheat do.	1	10 0
82	For the best bag of Oats, do.	1	0 0
83	For the best bag of Barley, do.	1	0 0
84	For the best bag of Rye, do.	1	0 0
85	For the best bag of Mealies	1	0 0

FLOWERS.

86	For the best collection of Cut Flowers, without minding the arrangement	1	0 0
87	For the best Bouquet	1	0 0
88	For the second best do.	0	10 0
89	For the third best do.	0	5 0
90	For the best Hand Bouquet	0	10 0
91	For the second best	0	5 0
92	For the best Plants in Pots	1	0 0
93	For the best Wild Flower Bouquet	0	10 0
94	For the best Stand Verbenas	0	5 0
95	For the best collection of Roses	0	5 0

MISCELLANEOUS.

96	For the best collection of Ostrich Feathers, grown in the District by the Exhibitor, not less than 1 lb.	2	0 0
97	For the best collection of Atjer	1	0 0
98	For the best Soap (Home made) two bars	0	10 0
99	For the best collection of Fruit (preserved in Brandy)	1	0 0
100	For the best collection of preserved Fruit	0	10 0

By order of the Committee,

J. G. MADER, Secretary.

1. The Articles exhibited must be *the Produce of the Exhibitor, and of this district.* Prizes will be given for Vegetables, Fruit and other Articles, worthy of the Exhibition, though not mentioned in the Prize List.

2. The samples of Wine must be sent to the Office of the Secretary, on MONDAY, the 27th January, between 9 and 4 o'clock.

3. No Award will be given, unless the Articles exhibited shall be deemed worth a Prize.

4. All Cattle which previously drew a Prize, and Cattle from other Districts, will only be admitted for Exhibition, as well as Horses over six years old.

5. Admission Tickets for Adults, One Shilling and Six Pence; Children, Nine Pence; Tickets may be had at the Door.

6. The Exhibition Yard will be open to the Public at 11 a.m.

7. All Articles must be sent in before 9 a.m.

8. No one will be allowed to the Exhibition while the Judges are awarding the Prizes.

By order of the Committee,

J. G. MADER, Secretary.

KERSTMISGIFTEN.

DE Ondergeteekende heeft juist ontpakt, als bijvoeging tot zijn weluitgezochten Voorraad Perambulators, Parrafine Kookkachels, Huisbenoodigdheden, Fancy Slippers, Houten Schoenen, eene uitmuntende partij Duitsch Speelgoed, geschikt voor Kerstmisgiften, waaronder zijn eenige specialiteiten van Hobbel-Paarden, Helmen voor Kinderen, Perambulators voor Poppen en omtrent 1,000 Trommels.

Een groot vertrek is expreselijk ingerigt als een Vertoonkamer voor Speelgoed, Poppen, enz., en is de aandacht en een kijkje wel waard, daar de Ondergeteekende lang bekend is als het beste en goedkoopste Speelgoed te verkoopen.

LET OP HET ADRES:

H. BOCKEL,

DUITSCHE BAZAAR,

Loopstraat, tusschen de Hout- en de Kortemarktstraat.

PUBLIEKE VERKOOPING
TE KLAPMUTS.

In den Insolventen Boedel van A. J. MATHEYS.

Op Zaturdag, 28 dezer,

ZAL publiek worden verkocht aan de Woning van den Insolvent, de gewone verscheidenheid HUISRAAD, als Tafels, Stoelen, IJzeren Katels, Bedden, Matrassen, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz.

ALS OOK:

Stinkhouten Planken, Dissellhoomen, Karbakken, Wielen, Wagenmakers- en Smidsgereedschap, enz., enz., enz.

J. F. P. PEROLD.

Op bovengemelde Verkooping

ZAL verder verkocht worden, voor rekening van den Heer JOHN WARD, alle soorten van Wagenmakershout, Negotiegoederen, Smeerwaren, Klaargemaakte Kleederen, Glas-, Aardeen IJzerwerk, Timmermansgereedschap, en eene menigte andere Goederen, te veel om te melden.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

Paarl, 19 December 1878.

MALMESBURY

EXECUTEURSKAMER.

DE Heer J. M. A. LOUW, zich van zijn VASTGOED ter dezer plaats wenschende te ontdoen, heeft den Ondergeteekende last gegeven, hetzelve per publieke veiling van de hand te zetten op

Dingsdag, 7 Januarij 1879,

BESTAANDE IN:—

1. Een zeer net ingerigt WOONHUIS, gelegen in de Riebeekstraat, bevattende een Voorkamer, Eetvertrek, 3 Slaapkamers, Dispens, Kombuis, en twee Buitenkamers, alles onder goeden Brandzolder en in uitmuntende orde van reparatie. Tevens een Buitengebouw onder IJzeren Dak, bevatte de Stal, Wagenhuis en 2 Buitenvertrekken. Dit Erf heeft een Put met standhoudend, extra goed Water.

2. Een zeer net WOONHUIS, met Voorkamer, Eetvertrek, 3 Slaapkamers, Dispens en Kombuis, Stal en Wagenhuis, alles onder IJzeren Dak.

Daar deze Eigendommen zijn gelegen in de nabijheid der Publieke Kantoren en nabij den Piquetbergschen Weg, zijn dezelve in alle deelen aanbevelingswaardig.

B. WETHMAR, Secretaris.

Malmesbury, 18 Dec. 1878.

J. W. MOORREES Jr. & Co., Afslagers.

GROOT DRAKENSTEIN

EEN GROOTE

KOSTBARE EN VRUCHTBARE

1ste Klasse Wijnplaats.

Uit de Hand te Koop.

DE Ondergeteekende, uit hoofde zijner gevorderde Jaren en de ziekelijke omstandigheden zijner Echtgenoote zich van zijne beslommeringen wenschende te ontdoen, heeft besloten dienvolgens uit de hand te Koop aan te bieden zijne alom welbekende VRUCHTBARE 1STE KLASSE WIJNPLAATS, genaamd

"BOSSENDAL"

gelegen naast DWARSRIVIER te GROOT DRAKENSTEIN, afdeeling PAARL, gezamenlijk met al het Vaatwerk, bestaande uit 38 Stukvaten, 16 Kuipen, 16 Leggers, 12 Pijpen, 2 Wijnpompen en verder Keldergereedschap, en zulks op

Donderdag, 2 Jan. 1879.

De gewilde Plaats BOSSENDAL beplant met 210,000 Wijngaard Stokken, 800 Limoen, Nartje en andere Vruchtboomen, benevens een Populier, Eiken en Dennebosch, heeft volop loopend Water, het geheele Jaar door, met daarop staande Groot Woonhuis en andere Gebouwen, een fraaije uitzigt op alle de omliggende Plaatsen van het District PAARL; zijnde eene groote Plaats zoo kan dezelve in Vier Perceelen dan wel in zijn geheel in koop verkregen worden, naar Verkiezing der Koopers. De geheele Koopschat kan op Renten gehouden worden onder Eerste Verband van gemelde Plaats a 6 pct. en verdere Securiteit tengenoege van den Verkooper.

J. J. DE VILLIERS, PAULEN.

Groot Drakenstein,
10 Dec. 1878.

VOORLEZER en KOSTER
Benoodigd.

DE betrekking van VOORLEZER en KOSTER te Wellington vacant geworden zijnde, zullen door den ondergeteekende applicatien voor beide betrekkingen worden ontvangen, voor ieder *afzonderlijk,* of voor beiden te *samen,* tot op den 27 December e.k.

Nadere informatie op aanvraag te worden gegeven door

E. G. MALHERBE,
Scriba.

Wellington, 12 Dec. 1878.

STELLENBOSSCHE BANK
(IN LIQUIDATIE.)

Kennisgeving aan Aandeelhouders.

EENE Special Algemene Vergadering van Aandeelhouders in de Stellenbossche Bank zal gehouden worden aan de Woning van den Ondergeteekende, in de Kerkstraat, te Stellenbosch, op

Donderdag, 9 Januarij 1879,

ten half 11 ure 's voormiddags, om het Rapport van de Liquidatoren en den Staat van Liquidatie tot den datum te vernemen, en te beslissen over de noodige maatregelen te worden genomen voor de finale vereffening van zaken.

C. F. BEIJERS, A.B., Kassier.
Stellenbossche Bank in Liquidatie.

High Sheriff's Office.

High Sheriff's Office, Cape Town,
16th December, 1878.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court, the following Sales will take place:—

Cape Division.

ALBERTUS M. LOUBSER versus HENDRIK C. VAN NIEKERK.

On Saturday, the 21st December, 1878, at 11 o'clock a.m., on the Grand Parade,—4 Cows in milk, etcetera.

Division of Albany.

ALEXANDER McDONALD versus JAMES ROBERTS.

On Wednesday, the 8th January, 1879, at 12 o'clock, noon, 469 Whipsticks, etcetera.

High Sheriff's Office, Cape Town,
19th December, 1878.

Division of Victoria West.

JACOBUS PETRUS HUGO versus JAN MATTHIAN BARNARD.

On Friday, the 3rd January, 1879, at 10 o'clock a.m., at Processfontein,—1 Stack of Oatsheaves, estimated about 1,000 1 Spring Wagon, 1 Lot of Harness, 1 Lot Sheep Shears, 6 Mules, 1 Brown Horse, 1 Blue Schimmel Horse, 1 Red Schimmel Horse, 1 Chestnut Horse, 1 Old Mole Wagon, etcetera.

JAMES M. CROSBY, High Sheriff.

Kantoor van den Baljuw,
16 Decemher 1878.

IN Executie van Gewijsden van het Hoog Geregtshof, in de hieronder gemelde zaken zullen de volgende Verkoopingen plaats hebben, namelijk:—

Kaapsche Afdeeling.

ALBERTUS M. LAUBSER, versus HENDRIK C. VAN NIEKERK.

Op Zaturdag, den 21sten December 1878, des voormiddags om 11 uur, op de Groote Parade,—4 Koeijen in melk, enz.

Afdeeling Albanie.

ALEXANDER McDONALD versus JAMES ROBERTS.

Op Woensdag, den 8sten Januarij 1879, des middags om 12 uur,—469 Zweepstokken, enz.

Afdeeling Victoria West.

JACOBUS PETRUS HUGO *versus* JAN MATTHIAN BARNARD.

Op Vrijdag, den 3den Januarij 1879, 's voormiddags 10 ure, op Processfontein,—1 Mijt Havergerven, begroot op omtrent 1,000 stuks, een Veerwagen, een partij Tuig, een aantal Schaapscharen, 6 Muilezels, 1 bruin Paard, 1 blaauwschimmel Paard, 1 roodschimmel Paard, 1 Vospaard, 1 ouden Molwagen, enzoovoort.

JAMES M. CROSBY, Baljuw.

Aan Aandeelhouders in de Zuid Afrikaansche Wijnbouwers-vereeniging.

AAN de Aandeelhouders, die de op den 15den dezer maand verschenen TWEEDE STORTING van £2 per Aandeel nog niet op hunne Aandeelen betaald hebben, wordt hierbij verzocht, zulks onmiddelijk te betalen, opdat de Vereeniging zich in staat moge gesteld zien om gedurende den naderenden Wijnoogst hare operatien met goed gevolgd door te zetten.

Alle verschuldigde bedragen moeten betaald worden, vóór den 15den Januarij aanst., ten kantore der Maatschappij of aan de Heeren P. G. MALAN (Wellington), A. B. DE VILLIERS, P.J.zn. (Paarl), DANIEL DE WALL (Stellenbosch), of F. J. JOUBERT (Franschhoek).

Op last van de Direktie,

ALFRED GREENER,
Secretaris.

Crewes's Gebouwen, Kaapstad,
20 Dec. 1878.

"ONZE ALMANAK,"

OP veel betere manier ingericht en van fraaijere Illustratien voorsien, zal binnen kort weder verschijnen.

Vroegtijdige bestellingen worden beleefd verzocht, daar de geschiktheid dezer Nieuwe Oplage veel aftrek belooft.

Verder zijn weder voorhanden:—

"HET HUISALTAAR"

EN

CATECHISATIEBOEKEN.

ALSMEDE GEHEEL NIEUWE WERKEN, ALS:—

TROOSTWOORDEN

EN

Algemeene Geschiedenis.

J. H. ROSE, Boekverkooper, Kaapstad.

BERIGT! BERIGT!!

ATHENÆUM ZAAL.

Zaturdag, 21 Dec. 1878.

GROOTE

AVONDVOORSTELLING OP LAST!

Onder de Hoogstvereerende Begunstiging en Aanwezigheid

VAN

LADY FRERE

EN GEVOLG.

Professor HASELMAYER heeft besloten *dien avond* voor het Auditorium op te treden met een **Buitengewoon Programma van Meesterstukken en Kunstvertoon,** die alleen bij groote gelegenheden en in Europa voor Gekroonde Hoofden worden voorgebragt.

32STE OPTREDING VAN PROFESSOR

LOUIS HASELMAYER,

IN

GOOCHELKUNST, TOOVERIJ,

ENZ., ENZ., ENZ.

Stellig laatste Optreding

VAN

MADAME HASELMAYER

IN DE KRISTALLEN KAST.

£100 Belooning voor diegene, die dit geheim kan nadoen op de wijze als verrigt door MADAME HASELMAYER.

ZATURDAG NAMIDDAG,

GROOTE

Gala Voorstelling,

TE BEGINNEN OM DRIE UUR.

Bij deze Namiddag-voorstelling zullen op verzoek de VOGELS en MUIZEN hunne verschijning maken, die hunne Toeren zullen besluiten met een **Groote Kavaleriemarsch,** uitgevoerd door Zeven Vogels, gekleed in Uniform en rijdende te Paard, op verzoek en alleen voor dezen Avond.

De Prijs van Toegang zal zijn, voor deze gelegenheid alleen, **een halve Kroon** voor Volwassenen en **een Shilling** voor Kinderen, de geheele Zaal door.

Schoolkinderen hebben, op vertoon van de Gele Schoolkaartjes, die op aanvraag bij de Onderwijzers verkrijgbaar zijn, des Namiddags toegang voor **zes Pence** per Persoon.

☞ Al diegenen die verleden Zaturdag Namiddag geen toegang konden bekomen kunnen hunne Kaartjes gebruiken voor de Namiddag Voorstelling van HEDEN ZATURDAG.

Illuminatie met de Elektrieke Vonk.

Geen vrijen Toegang op Zaturdag Avond, behalve voor de Pers.

Geene extra betaling voor besproken plaatsen.

Prijzen van Toegang, Avond-voorstelling:—Voorste plaatsen, 4s.; Balkon, 2s. 6d; Galerij, 1s. Voor Kinderen, Halve Prijs, alleen voor Voorste Plaatsen en Balkon. Familiekaartjes voor 6 Voorste plaatsen, £1.

Plaatsen zijn te bespreken bij THORPE, Adderley-straat.

WORCESTERSCHE

HANDELSBANK.

Berigt aan Aandeelhouders.

INGEVOLGE Artikelen 20, 22 en 43 van de Akte van Overeenkomst, geschiedt hierbij kennisgeving, dat de JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS zal gehouden worden in het Bankgebouw, op

Maandag, 13 Jan. 1879,

DES VOORMIDDAGS 10 URE,

Ten einde den Aandeelhouders een Algemeenen Staat van de aangelegenheden der Bank en het Rapport der Direkteuren voor te leggen, als ook het bedrag van een dividend te bepalen, en Twee Direkteuren te verkiezen in plaats van de heeren J. P. JORDAAN en R. N. ALING, die bij beurtwisseling aftreden, maar bevoegd zijn voor herkiezing, en om twee Auditeuren te kiezen in plaats van de heeren Dr. GLAESER en J. G. FREISLICH, die mede herkiesbaar zijn; om voorstellen te overwegen van de Standard Bank en van de Kaapsche Handelsbank, om inlijving van deze Bank bij de Standard Bank of Kaapsche Handelsbank respectivelijk, en voorts om algemeene zaken te behandelen.

De namen van kandidaten, die als Direkteuren en Auditeuren zullen worden voorgesteld, moeten aan den Raad van Direkteuren worden bekend gemaakt vóór of op VRIJDAG, 13 December aanstaande.

N.B. Tusschen den 13den December en den 13den Januarij aans., zal geen transport van Aandeelen plaats hebben.

Op last van de Direktie,
H. BERNHARDI, Kassier.

Worcester, 27 November 1878.

Met referte naar het bovenstaande wordt bekend gemaakt, dat de aftredende Direkteuren en Auditeuren behoorlijk zijn genomineerd voor herkiezing.

Op last van de Direktie,
H. BERNHARDI, Kassier.

Worcester, 14 December 1878.

N. J. D. GORDON,

TANDHEELKUNDIGE.

PAARL.

Vogelstruisvederen.

DE Ondergeteekende koopt eenige hoeveelheid Struisvederen en betaalt DE VOLLE WAARDE.

E. G. ASPELING.

No. 20 Burgstraat.

Paraffine-Kagchels,

VAN het beste Maaksel, met **Verglaasd IJzeren Kookgereedschap,** te verkrijgen in groote verscheidenheid.

ALSMEDE

Deutsche Pfeifen, Köpfe, Schläuche und Spitzen, bei

E. LUCKE, Langestraat, No. 53.

PIANOS.

BYRNE & Co. hebben onlangs ontpakt en ontvangen gedurig op nieuw

Engelsche, Fransche en Duitsche Pianos.

Het is een welbekend feit, dat de beste op het Vasteland van Europa gemaakte Pianos naar Londen ten verkoop gezonden worden. Onze Agent, een man van het vak in London, is derhalve in de gelegenheid, Instrumenten uit te kiezen voor dit klimaat en dit land geschikt, en voor iet ons derhalve van

PIANOS EN HARMONIUMS,

gelijkstaande met de beste ingevoerde.

Een goede Schoolpiano	£34
Een Duitsche Piano van de Eerste Klasse	£40

Strijkstokken, Schrijfboeken, Cellos, Schrijfgereedschap, Scrap Albums.

KOLONIALE PRODUKTEN.

Heidelbergsche Roltabak
Heidelbergsche Bladtabak
Boschjes-Thee.

Te Koop tegen de Laagste Marktprijzen.

SERVAAS VAN DER BIJL & Co.,
Strandstraat.

VAATWERK!!!

TE KOOP, aan de Pakhuizen van de Paarlsche Wijn Maatschappij, allerlei soorten van Vaten, tegen zeer billijke prijzen.

Stukvaten en andere Fusten gemaakt volgens order.

I. A. J. ROOS, Tzn.,
Secretaris.

P. W. en Br. H. Maatschappij
Kantoor, 21 October 1878.

GOEDKOOPE

SCHRIJFBEHOEFTEN.

FOOLSCAPS—Voor Kladschrift, Roomkleurig Velijn, van	6s. 0d.	per Riem
FOOLSCAPS—Dik Blaauw Velijn, van	7s. 6d.	per Riem
BRIEVENPAPIER—Roomkleurig geschept, van ...	7s. 6d.	per Riem
NOTAPAPIER—Voor Handelsgebruik, van ...	3s. 9d.	per Riem
NOTAPAPIER—Voor Privaat gebruik, van ...	1s. 9d.	per Riem
ENVELOPPES—Goed Roomkleurig geschept, van	4s. 0d.	per 1,000
ENVELOPPES—Geel, voor Handelsgebruik, van ...	3s. 6d.	per 1,000
KLADPAPIER—Van ...	17s. 6d.	per Riem
STALEN PENNEN—Van...	0s. 9d.	per Gross
PENHOUDERS—Van ...	2s. 6d.	per Gross
POTLOODEN—Van ...	5s. 0d.	per Gross
PASBOEKEN—Om het ander blad Kladpapier, van	5s. 9d	per Gross
BRIEVEN-COPIEERBOEK 500 pp., van ...	4s. 0d.	ieder.

Groot assortiment Kantoorboeken van allerlei aard altoos te koop.

BARRY, ARNOLD & CO.,
PAPIERHANDELAAKS, ENZ.,
BURGSTRAAT, KAAPSTAD,
IN 'T GROOT EN KLEIN.

VAATWERK!!

DE ONDERGETEEKENDE heeft te Koop aan zijne Kuiperij, tegenover de Wijn-Maatschappij, **Stukvaten, Kuipen** en alle soorten **kleinere Vaten,** tegen de laagste marktprijzen.

H. ZUIDMEER.

Paarl, 18 Nov. 1878.

Wellington Bank.

Notice to Shareholders.

THE ANNUAL GENERAL MEETING OF SHAREHOLDERS will, in pursuance of the 25th Section of the Trust Deed, be held in the Bank Building at Wellington, on

Wednesday, 15th Jan., 1879,

at Ten o'clock in the forenoon, for the following Business:

1. To receive from the Directors a General Statement of the affairs of the Bank, and to elect Three Directors in the room of JACOBUS JOHANNES MALAN, J.F.son, DANIEL PETRUS JOHANNES RETIEF, D.son, and JACOBUS FRANÇOIS MALAN, D.J son, Esquires, who retire by rotation, and two of whom, on this occasion, are eligible for re-election.

2. To consider and decide upon certain proposals from the Cape Commercial Bank and the Standard Bank, for the amalgamation with o to take over the business of this Bank, and, if neither of the said proposals be accepted, then to consider, in conformity with the 52nd Section of the Trust Deed, if the business of this Bank shall be continued for a further period of Seven years or otherwise.

Notice is also given that no Shares in this Bank will be transferred from the 15th December, 1878, to the 15th January, 1879.

By order of the Directors,
MARTHS. L. SMITH, Cashier.

Wellington Bank, 22nd Nov., 1878.

N.B.—For List of Shareholders see Dutch advertisement.

WORDT GEVRAAGD

EEN HOOFDONDERWIJZER voor de Nederduitsch Gereformeerde Kerkschool te Uitenhage, die tevens in staat zal zijn den Ondergeteekende te adsisteren in zijn Kanselwerk, hetzij in het Engelsch of in het Hollandsch, of in beiden.

Salaris £300 per jaar en een Vrije Woning, om mede te beginnen.

De ambtspligten te worden aanvaard op den 20sten Januarij 1879 (D.V).

Aanzoeken te worden geadresseerd aan den Ondergeteekende.

A. STEIJTLER, V.DM.

Pastorie, Uitenhage,
9 November 1878.

VERHUIZING.

FRED. A. THORNE,

Horologemaker en Juwelier,

HEEFT de eer aan zijne Vrienden en het Publiek bekend te maken, dat hij zijne Bezigheden verplaatst heeft uit de St. Georgestraat naar den hoek van de Burg- en de Houtstraat,

TEGENOVER RAWBONE.

"Zuid-Afrikaan" Almanak.

EEN BLAD-ALMANAK zal tegen Nieuwejaarsdag, in verband met de *Zuid-Afrikaan,* worden uitgegeven.

Advertentien daarvoor bestemd moeten *vóór* den 26sten dezer worden ingezonden.

SMUTS & HOFMEYR.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 21 DECEMBER 1878.

HET MINISTERIE EN DE ACCIJNS-BELASTING.

ZELFS het *Volksblad,* met al zijn voorliefde voor een accijnsbelasting en met al zijn walging van de domheid dergenen, die niet kunnen inzien, welke zegeningen daarin voor den boer liggen opgesloten, moet erkennen, dat de acte welke die belasting hier moest invoeren, grooter last veroorzaakt, dan juist noodig is. Het feit dat de Regering er niet van gedroomd heeft, dat er iemand te Tulbagh behoort, te zijn om verlofbriefjes tot het vervoeren van brandewijn uit te reiken, schijnt zelfs onzen tijdgenoot te verrassen. En nu zal hij de Regering deswege wel eens degelijk de les lezen wegens haar verzuim, zou men meenen? Helaas, neen. Wel is waar, de pedagogische rotting wordt duchtig gezwaaid; maar komt nêer, niet op den rug der Regering, niet op dien van Thesaurier-Generaal of Kolonialen Secretaris, maar op dien van...... de BOERENBESCHERMINGS-VEREENIGING! De Regering, zegt hij, moet niet worden geblameerd. Men kan niet verwachten, dat zij alles wat den accijns betreft in orde zal brengen. De Boerenvereeniging had dat voor haar moeten doen. Die had het onderwerp moeten ter hand nemen en de Regering van stukje tot beetje moeten uitleggen, hoe zij haar eigen onbekookten maatregel had moeten in toepassing brengen. Maar, neen, dat heeft zij niet gedaan. Waarom niet? Wel, het antwoord ligt voor de hand: omdat zij—uit beetnemers en schurken bestaande, uit mannen wier doel het is omkooperij in praktijk te brengen, de boerenbevolking dom en onnoozel te houden en haar knollen voor citroenen ter verkoopen, er op uit is, de voordeelen der boeren te koesteren, liever dan hunne belangen te bevorderen. Men zegge nu niet, dat onze tijdgenoot hard is tegenover de Vereeniging, en hale vooral niet het spreekwoord aan: "Men kan altoos een stok vinden, als men een hond wil slaan." Immers hij zelf verzekert, dat hij dien stok niet hanteert uit vijandige gezindheid tegenover de Vereeniging; maar enkel omdat hij zich overtuigd houdt, dat de Regering zeer gaarne hare raadgevingen zou willen aannemen. Zal de Boerenvereeniging nu zoo onbillijk zijn van zich aan deze liefelijke opwekking niet te storen? Dat zij toch verstandiger handele. Dat zij, de vertegenwoordigster der georganiseerde domheid, niet drale met dat toonbeeld van alles wat kennis en verlichting is, het Sprigg-ministerie, met haar "dark lantern" voor te lichten. Het eerste wat zij zou kunnen doen, is, het ministerie te berigten, dat er zoo iets bestaat als Census-opgaven van 1875, en het een exemplaar daarvan toe te zenden, opdat het kunne te weten komen, waar wèl en waar geen brandewijn wordt gemaakt. Vervolgens zou zij het een exemplaar van Hall's aardrijkskunde kunnen zenden, om het te beduiden, dat Tulbagh meer dan een kwartier uurs van Ceres is gelegen, dat één of twee accijnsbeambten gevolgelijk voor die afdeeling even ontoereikend zijn als voor Oudtshoorn, Riversdale en Prins Albert. Mogelijk zou het ook geen kwaad kunnen, indien zij een vracht Syke's hydrometers en gallonstokken present deed aan de Regering. Want tien tegen één, weet deze nog niet, dat zulke dingen in verband met de accijnswet onontbeerlijk zijn en, naar de woorden van onzen tijdgenoot, moet zij hiervoor niet worden geblameerd.

DE VOMEERZIEKTE.—In een artikel onder dit opschrift verhaalt de *Graaff Reinet Advertiser,* dat volgens zeggen van den heer William Brooke, wonende op Goliadskraal, de bovengenoemde ziekte moet toegeschreven worden, niet zoo als professor Brasford meent, aan het door de schapen binnen krijgen van wol of andere onverteerbare stoffen, maar van een gewas, dat bij de inlanders, wegens deszelfs bijzondere eigenschap, sedert onheugelijken tijd bekend is als "vomeerboschje." De heer Brook kwam opzettelijk in Graaff-Reinet om den professor daarover te raadplegen. Het bedoeld boschje is een jaarliksche plant, die in droogo tijden zelden gevonden wordt, maar nu sedert de gevallen regen zich zeer vermenigvuldigt. De heer Brook heeft den professor uitgenoodigd, om op zijne plaats onderzoek te doen.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: 's morgens, Ds. Robertson, van Tulbagh, bij ongesteldheid van zijnen vader; Engelsch, Eerw. Prof. Marais; 's avonds, Ds. Roux.—Kerk in de Breestraat: 's morgens, Ds. Luckhoff; 's namiddags, Ds. Luckhoff.—Papendorp, voor 't laatst, Ds. P. Roux.—Zeepunt, Eerw. Knobel.

IN DE DUITSCH E. L. KERK zal morgen voormiddag ten 10 ure worden gepreekt in de Hoogduitsche en des avonds ten 7 ure in dezelfde taal.

DE INLANDSCHE LOCATIE op de meent van Adelaide is, ten verzoeke van de municipaliteit, gesteld onder de wetten No. 6 van 1876 en No. 8 van 1878, ingegaan op 1 dezer, van welken tijd af er geene hutten mogen bijgebouwd worden zonder toestemming van den Resident Magistraat van Fort Beaufort.

DS. STEGMANN heeft gisteren, op zijn speciaal verzoek, van den Kerkeraad eene verlenging van zijn reeds verkregen verlof met nog drie maanden verkregen, ten einde den Gouverneur in het Transvaalsche bij te staan. Wij gelooven dat het verlof werd verleend onder voorwaarde dat Ds. P. Roux Ds. Stegmann's preekbeurten waarnemen en herderlijk werk verrigten zal.

NIEUWE INSOLVENTIES.—William Thomas Pearson, te Kaapstad, tabakshandelaar (tweede overgave), schulden, £354 5s; tekort, £248 4s. 6d. Robert Henry Martin, vroeger slagter en winkelier, te Uitenhage; schulden, £232 10s. 10d.; tekort, £195 19s. 2d. Hendrik Josephus Cloete, van Omega, distrikt Wodehouse, boer; schulden, £181 3s. 8d.; te kort, £120 8s. 8d.

AANSTELLINGEN.—De heer Julien Tiran tot Vrederegter voor het distrikt Uniondale; de heer James Lamb tot dito voor Port Elizabeth; de heer J. Glanville Nicholson tot dito voor Stockenstrom; de heer Coenrad Asmuth tot pakhuismeester bij het partikuliere buskruidmagazijn van den heer Robert Spanier, te Burgersdorp; de heer T. W. Titterton tot Veldkornet van de wijk Bushy Park in de afdeeling Port Elizabeth.

GOOD HOPE SEMINARY.—Wij vernemen, dat aan de jongejufvrouw D. Pos, behalve de twee in ons verslag vermelde prijzen, nog een speciale prijs is toegekend voor Bijbelsche Geschiedenis, in de juniorklasse. Die prijs is inderdaad een prachtgeschenk, maar was door een misverstand niet aan Lady Frere gepresenteerd voor uitreiking. Het komt echter der bekroonde regtmatig toe, dat daarvan openlijk wordt melding gemaakt.

DE ZUIDOOSTEN WIND heeft de geheele week door gewaaid met zelden geëvenaarde hevigheid, en bijkans zonder rust of verpoozing. Dit is hoogst onaangenaam, maar heeft deze voordeelige zijde, dat de stad daardoor bevrijd is van zoovele schadelijke dampen, welke anders door aanhoudende ophooping de lucht zouden verpesten. Nog is aan het aanhoudende van den wind dit eigenaardige verbonden dat de last van stof betrekkelijk gering is, om de eenvoudige reden, dat de oppervlakte de straten nagenoeg is schoon gewaaid.

DE HEER R. M. BOWKER, die bij de jongste verkiezing voor den Wetgevenden Raad in de Noordoostelijke Kiesprovincie geen genoegzaam aantal stemmen op zich vereenigd heeft, is nu een kandidaat voor de vertegenwoordiging van Somerset Oost in het Lagerhuis. De heer Bates, die een gelijk lot met hem gedeeld heeft, wordt nu genoemd als kandidaat voor Fort Beaufort, terwijl de heer Quin, mogt het komen te blijken, dat de heer Cawood de derde gekozene is, dat echter nog eerst uit het rapport van de Scrutineers gezien moet worden, als mededinger van de heeren Laing en Ayliff zal optreden.

OP DE PLAATS VAN DEN HEER W. PLEWMAN waren eenige vogelstruizen van vijf weken oud, die zonder opzigt gelaten waren. Een lammervanger kwam op dat troepje neer, en vloog met een der jonge struisvogels weg. Jammer dat de heer McDonald, die op de plaats woont, geen geweer had, om den roover dood te schieten. Tot dien tijd was er iemand geweest, die de jonge vogels oppaste, maar die persoon moest dien dag bokken oppassen, en men beschouwde de vogels oud genoeg om alleen te worden gelaten. Wat het gevolg was, leert het bovenstaande.—*Colesberg Advertiser.*

KERKSCHOLEN DER NED. GEREF. KERK TE KAAPSTAD.—In den loop dezer week zijn de Kerkscholen der Ned. Geref. Kerk in deze stad, naar gewoonte onderzocht geworden, toen het onderzoek de meeste voldoening gaf, en toonde dat de kinderen wel degelijk opgeleid worden voor dit en het toekomend leven. Het was aangenaam te zien, dat in de school te Roggebaai de meisjes ook in naaiwerk opgeleid worden, hetwelk tot voordeel der school verkocht wordt. Het was ook aangenaam te bespeuren, dat er zoo vele belangstellende ouders en vrienden bij de examens tegenwoordig waren. Dit kan niet anders dan eenen heilzamen invloed oefenen op de ouders en de kinderen beiden.

NOODLOTTIG ONGELUK.—Een zeer treurig verhaal staat te lezen in de *Somerset Courant.* Een 23jarige konstabel bij de Afdeelingspolitie (naam niet genoemd), een jongmensch van zeer goede getuigenis, had instrukties gekregen om op zekere plaats, twintig mijlen van Bedford gelegen, een uit de gevangenis ontvlugten inlander in hechtenis te gaan nemen. Hij moest zorgen niet vóór het aanbreken van den dag daar te zijn en vertoefde derhalve aan Kookhuisdrift. Daarop zijn togt hervattende, moest hij over zeer ongebaanden grond gaan. Zijn paard struikelde, en de arme ruiter kreeg bij het afvallen een korte assegaai, die hij bij zich had, door het linkeroog, drie duim diep in de hersenen. Na eenige uren smartelijk lijdens stierf hij.

PARLEMENTAIRE HERVORMING.—De *Cape Times* van Donderdag bevat een editoriale pleitrede ten gunste van het idée om de Wetgeving des lands in handen te stellen van de geldbezitters, dat is de plaatsen in het Parlement op te veilen en aan de meestbiedenden toe te slaan. Dat idée heet uit te gaan niet van onze zuster-courant zelve maar van een volbloed hervormer. Ongelukkig voor haar plan, dat, naar zij zegt, in de grootste steden der kolonie tamelijk algemeen gevolgd wordt, stuit de uitvoering af op de probiteit der buitendistrikten, en de volgende redenering van de *Times* is der kennisneming waardig: —"In de buitendistrikten," zegt zij, "leeft nog iets van die oorspronkelijke deugd, op de veronderstelling van welker bestaan de vertegenwoordigende instellingen het eerst in beschaafde landen ingevoerd werden. De heer Neethling werd door de kiezers van Stellenbosch en Paarl niet afgevaardigd, omdat hij veel geld onder hen uitgaf. Zij geloofden, of het werd hun diets gemaakt, dat hij het meest krachtdadig hunne belangen kon schragen, en daarom 'plumpten' zij voor hem."

HET PROGRAMMA van Professor Haselmayer's voorstellingen voor heden, Zaturdag, is met de meeste zorg gekozen, en bezoekers zullen het voorregt hebben, bij die eene gelegenheid een menigte van verrassende en hoogst interessante kunstverrigtingen te aanschouwen, die anders over eene reeks van avonden moet verspreid worden, want zelfs het uitgezochtste repertorium moet noodwendig een aantal nommers bevatten die boven anderen uitmunten. De uitvoering van heden avond geschiedt onder de begunstiging en, zooals de biljetten verzekeren, persoonlijke tegenwoordigheid van Lady Frere en HaarEds. gevolg. De Professor verdient die onderscheiding ten volle. Het is geen overdrijving, te zeggen dat hij nog nooit door ons bezoekende kunstenaars is geëvenaard, en het is te betwijfelen, of hij in Europa dikwijls wordt overtroffen. De meeste van zijn toeren zijn nieuw, en die, welke zijne voorgangers ook vertoond hebben, onderscheiden zich bij hem door een geheel bijzondere soort van uitvoering, die er het interessante en kunstvaardige aanmerkelijk van verhoogt. Bovendien is de heer H. een toonkunstenaar van niet geringe verdienste. Zijne voordragt op de piano kan met die van de beste meesters, die ooit voor een Kaapsch publiek opgetreden zijn, wedijveren, en hij speelt met eene kracht en uitdrukking, zelfs in de fijnste nuances, die het weinigen gegeven is, hem na te doen.—In den namiddag houdt de Professor, als haar gewoonte, gala voor het jonge volkje en heeft voor de schooljeugd een afzonderlijke gunstige schikking gemaakt, waarvan telkens op groote schaal geprofiteerd wordt.

GRAAFF-REINET.—Kolonel Minto heeft aldaar op Woensdag, den 11den dezer, eene vergadering gehouden, om gegadigden aan te werven voor de Boerenruiterij. Nadat de bepalingen der Wet op dat wapen door hem toegelicht waren, lieten zich dertig als leden van het korps inschrijven en dezen nomineerden den heer William Wright, van Aberdeen, als hun kapitein. Ook op Aberdeen traden er eenigen toe, en in zijne afwezigheid is de Graaff-Reinetsche rol met verscheidene namen vermeerderd. —Advokaat Stockenstrom heeft op de aan hem gezonden rekwisitie om de kandidatuur voor Graaff-Reinet te aanvaarden, per telegraaf geantwoord, dat hij zijn woord gegeven had om zich voor Albert verkiesbaar te stellen. Hij beloofde tevens een schriftelijk antwoord.—De aandeelhouders in de Graaff-Reinetsche Bank hebben aan de direkteuren op eene buitengewone vergadering magtiging verleend tot eene amalgamatie met de Kaap de Goede Hoop Bank.—De Middenlandsche spoorlinie zal binnen kort worden geopend tot naar Schietfontein, dat is, 40 mijlen van Graaff-Reinet.

INLANDSCHE ARBEIDERS.—Het volgende verschijnt in de *Gazette* van gisteren:—Aangezien het der Regering ter kennisse is gekomen, dat sommige der Inlandsche Arbeiders, mannelijke zoowel als vrouwelijke, die volgens Gouvernementsberigt No. 222, van 1878, in verschillende gedeelten der Westelijke Provincie hebben dienst genomen, van hunne meesters deserteren, of aan de Inlander-depôts, waar zij tot hiertoe onderhouden en gevoed werden op kosten der Regering, in afwachting eener gelegenheid om in dienst te gaan, wegloopen, zoo wordt aan alle Civiele Commissarissen, Resident Magistraten en andere Regtspersonen hierbij verzocht, om zoodanige Inlanders, als die in hunne respektie distrikten zonder passen gevonden worden, volgens Artikel 3 van Wet No. 22, 1867, aan te houden, daar het zeer ongewenscht is, hen het land te laten doorzwerven zonder bescherming of passen. Al zulke rondzwervende Inlanders moeten, als de tijd hunner bovenbeschreven aanhouding afgeloopen is, voorzien worden van passen voor een redelijken tijd om dienst te zoeken alleen *binnen de grensscheidingen* van dat distrikt of die afdeeling, staande onder de jurisdiktie of het toezigt van den ambtenaar, die den pas heeft uitgereikt; en er dient geene moeite gespaard te worden om aan die menschen met zoo weinig verwijl als mogelijk is, werk te doen verschaffen.

JELLIMAN *vs.* JELLIMAN.—Deze echtscheiding-zaak diende onlangs voor Regters Smith en Barry te Grahamstad. De vrouw trad op als eischeres en grondde haren eisch op overspel door haar man gepleegd met de jonge gouvernante zijner kinderen, Minnie van Dijke geheeten, uit welk overspel een zoon was geboren. Voor de verwering werd gepleit o.a., dat de partijen de zaak na de daad met elkander vriendschappelijk hadden geschikt; maar daarentegen bleek, dat de man eene correspondentie met Minnie had aangehouden, zelfs na de schikking. Er was geen dispuut omtrent deze feiten. Regter Barry gaf aan de hand, of het ter wille van de negen jeugdige kinderen niet wenschelijk was, een judiciele separatie toe te staan, in de verwachting, dat de man en vrouw na verloop van eenigen tijd wel weêr met elkander zouden gaan leven. De advokaat van verweerder zeide, dat deze, nu de zaak zoo ver was gegaan, niet zou consenteren in eene judiciele separatie. Het bleek, dat de verweerder bemiddeld was en er onderhandelingen hadden plaats gevonden omtrent de toelage, welke de man zou toestaan voor het onderhoud van de vrouw en van hare kinderen. Na eene lange beraadslaging werd de volgende uitspraak gedaan: "Dat de heer Geo. Barker, van Tarkastad, zich van de netto waarde des gezamenlijken boedels zal vergewissen; dat de verweerder aan de eischeresse jaarlijks zal betalen zes percent op de helft dier waarde, en een verband passeren, waarbij die helft wordt gesecureerd aan de vrouw en hare erfgenamen, op grond van de gemeenschap van goederen, bestaande tusschen de echtelingen; dat, mogt de verweerder geen bevredigende securiteit kunnen vinden, de heer Barker den geheelen boedel te gelde zal maken en de helft daarvan uitbetalen aan den heer King, als curator voor de vrouw, en de andere helft aan den verweerder. Verder werd gelast, dat de verweerder £50 per jaar zal betalen aan de eischeres voor het onderhoud der kinderen, tot dat deze allen meerderjarig zullen zijn. Deze schikking werd gegrond op het denkbeeld, dat dezelve het paar weder bijeen zou kunnen brengen.

WETGEVENDE RAAD VAN WEST GRIKWALAND.—Per telegraaf is van daar het volgende berigt ontvangen:—Maandag namiddag werd de eerste zitting van dezen derden Wetgevenden Raad geopend. De heer Lanyon zeide in zijne openingsrede, dat de diensten, door de Vrijwilligers gedurende de laatste elf maanden bewezen, bijzondere vermelding verdienden. Grikwaland deed, ofschoon het de kleinste kolonie was, toch voor geene enkele der Britsche volkplantingen onder in loyauteit aan de Koningin en in zelfvertrouwen. Het bewijs daarvoor bestond in het zenden van zijne Vrijwilligers in Januarij naar de Kaapkolonie, kort daarna, in April, in eene expeditie naar Pokwanie; het zenden van hulp aan de Transvaal in dezelfde maand, en dat van eene magt naar Coegas om de onlusten te dempen, veroorzaakt door het binnenstroomen van kaffers uit de kolonie. Dan moest men ook den bijna overstelpenden opstand van Korannas, Boschjesmans, Grikwas, Batlapins en Batlaros te boven komen, en de provincie had bewezen, opgewassen te zijn tegen dien nood. In de rede werd ook de hulp erkend van de ingezetenen om vrede en veiligheid te huis te handhaven, terwijl velen weg waren met de politie op de grenzen. Eene speciale dankbetuiging werd gerigt aan Kolonel Warren en zekere kleine afdeelingen koloniale lieden. Het verlies van levens, zeide hij, moest worden betreurd, en van de verantwoordelijkheid om te zorgen voor de weduwen en weezen der gesneulden werd door hem op aandoenlijke wijze gewag gemaakt. De Amnestie werd gezegd goede vruchten op te leveren en de grondslag van een duurzamen vrede genoemd. In weerwil van groote provokatie, was het een bron van blijdschap, te kunnen zeggen, dat er van geen enkel voorbeeld van wreedheid of wraakneming was melding gemaakt als gepleegd door onze manschappen. Wat door de Vrijwilligers alhier was gedaan, was voorbeeldeloos in Harer Majesteit's koloniale bezittingen.—De geldelijke toestand der Provincie was heel bevredigend. De opgaven voor het laatste jaar toonden een batig saldo van £11,400, en voor dit jaar, tot October, was tot verdere delging der schuld betaald £11,800. —Als de oorlog niet was uitgebroken, zou het bij de Bank overgetrokken kapitaal nu uitgedelgd zijn. Drie jaren geleden was het £27,000. Gedurende dit jaar hadden de inkomsten meer dan gelijk gestaan met de uitgaven. Met het oog op de handelskrisis, waren de vooruitzigten der Provincie bemoedigend. —De uitvoer van diamanten was grootelijks toegenomen in het afgeloopene jaar; door het Postkantoor alleen was gepasseerd 742 pond 2 ons; waarde ruim, £2,000,000.—De voornaamste driehoeksmeting der Provincie was bijna voltooid; 465 plaatsen waren opgemeten en 180 grondbrieven uitgereikt. —De oorlog had dit werk grootelijks vertraagd. Een millioen acres waren afgezonderd voor inboorlingenlokaties, bevattende de meest vruchtbare landerijen in de Provincie.—De oorlogskosten tot het einde van November waren £102,000. Men vertrouwde, dat de Rijksregering consideratie zou gebruiken in dit opzigt.—De vraagstukken van Annexatie en Confederatie zouden ten volle aan den Raad worden voorgelegd door den Gouverneur bij zijne aankomst. Bills tot betere bewaring van den vrede, omtrent mijnwerken, municipale belastingen, transportregten, enz., en de verbetering van inboorlingenlokaties, en eene wet op schadeloosstelling voorkrijgsdienst zouden aan den Raad worden voorgelegd. Van het Britsche Koloniale Ministerie was even voor de opening van den Raad eene depêche ontvangen, waarin de Regering dank werd betuigd voor de gereede hulp der ingezetenen.—De openingsplegtigheid werd talrijk bijgewoond.

STEDELIJKE RAAD.—De gewone vergadering van Woensdag had plaats onder voorzitterschap van den Mayor. De Commissie van Openbare Werken deed in haar rapport de aanbeveling om den straataannemer te beboeten met £50, omdat hij zekere goten, na vooruit gewaarschuwd te zijn, niet had laten reinigen. Hierover werd eenige discussie gevoerd, maar de meerderheid van den Raad keurde den maatregel goed.—Met betrekking tot de ingezonden tenders voor de gewone straatdiensten rapporteerde de commissie, dat geen daarvan aannemelijk was, omdat het bedrag, ofschoon minder dan bij de eerste inschrijving, toch nog £3000 boven het thans bestaande kontrakt was. De commissie adviseerde derhalve om niet weer een kontrakt aan te gaan, maar het werk voor rekening van den Raad en met eigen materialen te laten verrigten. De heer M. J. Louw legde eene door hem opgemaakte begrooting ter tafel, volgens welke, naar zijne berekening, voor dezelfde som die nu aan de gezegde dienst besteed wordt, alle benoodigdheden aangekocht en het werk verrigt kon worden, waardoor de stad zich aan het einde des jaars zou bevoordeeld zien met het vrij bezit van het materieel. De heer McKenzie bestreed de juistheid der cijfers van den heer Louw en stelde het vereischte bedrag op het dubbel dier begrooting. De heer Stigant beweerde ongeveer hetzelfde. De begrooting werd verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, die daarover rapport zal uitbrengen.—Op aanbeveling van dezelfde commissie werd besloten, den tender van den heer Johnstone, om voor £240 de noodige herstellingen aan de slagthallen te verrigten en het houtwerk aan dat gebouw op te verwen, aan te nemen.—Daarop werd voorgelegd eene lijst, bevattende al de verschillende werkzaamheden en diensten, voor welke, naar het oordeel der commissie, op de begrooting voor het volgende jaar voorziening moest worden gemaakt. Het gezamenlijk daarvoor vereischte bedrag was £16,540. Alleen voor het repareren, reinigen en bewateren der straten was eene som uitgetrokken van £9,500. De Raad besloot om op Donderdag, den 9den Januarij aanst., eene buitengewone vergadering te houden, ten einde eene begrooting te ontwerpen. Naar diezelfde vergadering werd ook verwezen eene aanbeveling om het aantal straatlantarens in de stad met zeventien te vermeerderen.—De Commissie van Waterwerken kwam ook voor den dag met eene lijst van posten voor de begrooting. Het geheele bedrag daarvan was £3,511, met inbegrip van een post interest op leeningen, die alleen £2,412 bedroeg. Die lijst werd mede verwezen naar de buitengewone vergadering.—Dezelfde commissie, handelende op advies van de sollicituren des Raads, stelde in haar rapport voor, den heer van Breda te verwittigen, dat de Raad voornemens is, zijn landgoed aan te koopen; hem daarvoor £10,000 aan te bieden en verder te handelen als bij de wet vereischt. De Raad besloot echter eene poging te doen om nogmaals een onderhoud met den heer van Breda te hebben, met oogmerk om, zoo mogelijk, het water alleen af te koopen, voor welk doel de Mayor met de heeren Stigant en Marais als commissie werden aangesteld.—Voorgelezen eene aanschrijving van de prokureurs Reid & Nephew om betaling van £2,912 voor onderhoud der politiemagt, met de waarschuwing tevens, dat, als niet onmiddelijk aan dien eisch werd voldaan, de dwang der wet zou worden ingeroepen. De secretaris zeide dat de Raad, na aftrek van hetgeen de Regering moest betalen aan stedelijke belastingen op hare gebouwen enz., niet meer schuldig was dan £424, en dat de Thesaurier-generaal verwittigd was van eene lastgeving aan den Stedelijken Thesaurier om dat bedrag op aanvraag te betalen. De aanschrijving werd gesteld in handen der Commissie van Financien. Daarop verdaagde de Raad.

HOOG GEREGTSHOF.

WOENSDAG, 18 DECEMBER.

WOLSTENHOLM *vs.* BOYES.

De Hoofdregter, de advokaten gehoord hebbende, zeide, dat het Hof gaarne dadelijk in deze zaak uitspraak zou willen doen, maar het zou noodig zijn, eerst in de bijzonderheden te gaan omtrent de kwestie of en welke artikelen er verkocht waren zonder in beslag genomen te zijn. Daartoe zou de vendurol moeten geraadpleegd worden. Hieromtrent deed zich ook eene belangrijke regtskwestie voor, namelijk of de baljuw, eene algemeene inbeslagneming gehouden hebbende, daaraan gebonden was, en of hij in geen geval artikelen mogt verkoopen, op welke geen beslag was gelegd.

De heer Jacobs:—Zou uwe Lordschap de kwestie van inventaris niet naar den Meester kunnen verwijzen?

De Hoofdregter:—Ja; maar wij moeten eerst overtuigd zijn omtrent het punt in regten.

LOURENS *vs.* DU TOIT.

Prokureur-generaal met adv. Jones voor eischer; adv. Stockenstrom met adv. Leonard voor verweerder.

Deze was eene aktie om verhaal van zekere in de deklaratie opgenoemde goederen, te weten een wagen en zes paarden, een kar en een koe, of wel betaling van de waarde, een en ander onder de volgende omstandigheden:—In November 1877 hield de verweerder eene verkooping te Stellenbosch, bij welke gelegenheid de eischer, Lourens, een steenbakker en vrachtrijder, twee paarden kocht voor £44 1s., alsmede eenige andere goederen ter waarde van £22. Hij gaf voor die twee verschillende koopen afzonderlijke promessen, en betaalde die voor £22 op den vervaltijd. Eischer vernam toen van den afslager, den heer Bosman, dat de andere promesse uitgemaakt was op naam van den heer du Toit, den verkooper, zelven. Hij begaf zich toen naar du Toit, en verzocht hem, de promesse te vernieuwen, waarin deze toestemde. Te gelijk werd door beiden eene overeenkomst aangegaan, dat Lourens voor du Toit 30,000 steenen zou maken voor £1 per 1,000, en wel in gedeeltelijke afrekening der promesse van £44. De zware regens vernielden echter de steenen, terwijl die in aanmaak waren, en daarop werd de promesse nogmaals vernieuwd. Toen ter tijde werden tegen Lourens kriminele maatregelen genomen op de beschuldiging van bedriegelijke handelingen in betrekking tot zeker ondersteunings-genootschap. Alvorens naar Kaapstad te gaan ter teregtstelling, werd tusschen Lourens en du Toit een dokument opgemaakt, waarbij de eerstgenoemde zijn wagen en paarden, alsmede drie erven aan du Toit verpandde als sekuriteit voor de onbetaalde promesse. De overeenkomst was, dat zij niet aan du Toit afgeleverd, maar ingeval Lourens schuldig mogt worden bevonden, aan diens vrouw ten gebruike zouden gelaten worden. Lourens ging naar Kaapstad en du Toit nam bezit van een kar, een wagen, zes paarden en een koe. Lourens werd tot negen maanden gevangenisstraf veroordeeld en in October ontslagen, gedurende al welken tijd du Toit het gebruik van gezegde goederen gehad had, terwijl ook bleek, dat van de zes paarden drie gestorven waren. Daarop werd eene aktie ingesteld voor oplevering of voor waardebetaling. Verweerder pleitte de algemeene ontkenning en verder, dat Lourens aan hem buiten de promesse van £44 nog £128 schuldig was voor oppassing en verzorging van het verpande.

Voor den eisch werd het volgende getuigenis afgelegd:—

Arend Lourens, eischer, woonachtig te Stellenbosch, zeide:—Ik ben een karweijer en baksteenmaker. Op 1 April verviel mijn wissel van £44. Du Toit liet mij halen. Ik ging naar hem. Hij zeide: "Gij weet dat gij in moeijelijkheden zijt omtrent het geld van het genootschap en dat ik borg ben voor de £44 1s. Gij zult spoedig voor het Hof zijn en mogelijk wordt gij gestraft. Geef mij daarom securiteit." Ik bood hem mijn wagen en zes paarden aan. De heer du Toit antwoordde: "Paarden kunnen sterven." Ik vroeg: "Wat zal ik u dan geven?" Hij zeide: "Gij hebt drie erven in de vlakte: geef die ook." Ik zeide: "De wagen en de paarden, die gij hebt, zijn al veel meer waard dan £44; maar ik geef er niet om, gij kunt de erven ook nemen: ik wil u niet laten schade lijden." Ik ging heen zonder een document te onderteekenen. De heer du Toit vroeg mij, voor wien ik baksteenen maakte? Ik zeide dat ik nu de laatste hoeveelheid maakte voor den heer L. v. d. Bijl, en daarna geen verdere orders had. Hij verzocht mij om 30,000 baksteenen te maken in mindering van de £44, tegen £1 per duizend. Ik zeide dat de tijd wat kort was, daar ik voor het Hof moest komen. Ik maakte er omtrent 24,000, maar er kwam regen en zij smolten. Ik ging naar den heer du Toit en zeide hem dat. Hij antwoordde: "All right." Ik zeide, dat indien ik vrij kwam of maar een korte straf kreeg, ik de baksteenen zou overmaken. Hij zeide: "All right." Den 29 April ging ik naar de stad, maar ging eerst vroeg in den morgen mijn naam teekenen op het document dat door du Toit opgesteld was. Twee

jonge heeren waren de getuigen. Niets werd er gezegd omtrent hetgeen moest gedaan worden met den wagen en de paarden. Er werd niet gepraat van de koe en de kar. Ik gaf hem volstrekt geen autorisatie, iets in zijn bezit te nemen. Hij vroeg mij niet om de transporten der erven. Vijf der paarden waren bruin en een was wit. Twee daarvan waren 4 jaar oud. De heer Bosman bood mij voor die twee £44. Ik had twee der paarden op du Toit's verkooping gekocht voor £44. Het bruine zou ik voor geen £20 en het witte voor geen £10 verkocht hebben. De wagen kostte mij alles te zamen £25, de kar £38, de koe £13 16s. De koe was juist aan 't opdragen. Ik verhuurde mijn kar gewoonlijk uit. Naar Somerset West kreeg £1, naar het Strand £1 5s. Gemiddeld maakte ik met kar, paarden en wagen £1 per dag winst. Den wagen alleen verhuurde ik dikwijls voor 5s. tot 7s. 6d. per dag. Ik werd schuldig verklaard door het Hoog Geregtshof, en den 6den Sept. kwam de heer du Toit mij opzoeken bij den zeebreker. Hij zeide, dat ik een document moest teekenen, dat hij de paarden kon verkoopen. Ik wilde niets teekenen. Hij was kwaad en zeide: Ik zal naar Redelinghuijs gaan en al jou goed late verkoope. Ik antwoordde: Mijnheer kan dit maar probeer, als mijnheer denk dat dit veilig is. Ik had gehoord, dat de heer du Toit mijn wagen, paarden, kar en koe had. Ik zeide hem, dat ik gehoord had, dat de poot van een der paarden gebroken was. Hij zeide, dat Willem, mijn aangenomen zoon, dien gebroken had met een steen. Ik verzocht hem, mijn goed terug te zenden, daar het het eenig middel van bestaan voor mijne vrouw was. Hij wilde niet en zelfs nu, na verloop van 8 maanden, heeft hij het niet gedaan. Ik bezat voer genoeg voor winter en zomer. Ik had twee vrachten kaf. Toen ik van den zeebreker terugkwam, was het kaf weg. Du Toit had het weggenomen. Ik ben nu nog baksteenvormer, en moet nu paarden huren tegen 5s. tot 6s. per trapsel. Ik moest een kar huren en 4s. per 1,000 betalen om mijn baksteenen omtrent een mijl weg te rijden. Mijn paarden stonden altoos op stal. Ik heb drie van mijn paarden zien loopen in du Toit's vlei. Zij zijn in omtrent dezelfde konditie, als toen ik ze had. Den 4den Nov. zag ik ze een ploeg trekken in du Toit's wijngaard. De koe loopt ook in du Toit's vlei.

Contraverhoor: De heer du Toit bewees mij meer dan eens vriendschap. Hij zeide, dat indien ik de paarden wilde koopen, ik de koopsom bij beetjes kon afbetalen en hij mijn borg zou zijn bij den afslager. Ik vroeg hem niet om mijn borg te zijn. Het is niet waar, dat de afslager mijn bod voor de paarden had geweigerd. Toen ik voor het Kriminele Hof kwam, waren mijne paarden wel mager, maar toch geschikt voor werk. Ik had geen plek om de paarden op te laten loopen, en 14 dagen voordat ik voorkwam, verzocht ik den heer du Toit, om, wanneer mijne vrouw ze niet noodig had, de paarden op zijne plaats te laten loopen. De paarden waren, den dag toen ik naar Kaapstad ging, niet op de plaats. Toen hij mij bij den zeebreker bezocht, zeide hij niet, dat de paarden hun kop opvraten en vroeg mij niet, ze te mogen gebruiken. Ik verzocht hem de koe naar mijn vrouw te zenden. De koe was in dezelfde konditie als toen ik haar kocht.

Rosina Lourens, eischers vrouw, zeide: Toen haar man naar Kaapstad ging, was de wagen bij verweerder ter leen. De kar en twee paarden bragten haar man naar het spoorwegstation en bleven bij du Toit, die den jongen zond om ook de andere vier te halen. Ik ging naar en bleef vier dagen in Kaapstad. Toen ik terugkwam, waren zij weg. Een jongen, Willem geheeten, kwam de koe halen. De heer du Toit zeide dat hij haar zou laten grazen en dat mij zulks kosten zou uitsparen. Ik hoorde tegen 16 Junij dat de koe gekalfd had, en ik ging hem vragen, haar af te geven, daar ik de melk wilde verkoopen. Hij weigerde en zeide dat hij het dier hield voor £44 die Lourens hem schuldig was. Melk deed drie pence per bottel. Ik had toen geen ander middel van bestaan, dan het loon van Willem. Terwijl mijn man in den tronk was, gebruikte du Toit de kar en paarden, en den wagen om hout te rijden. Du Toit bereed het rijpaard. De heer P. Mijburgh wilde de paarden met den jongen voor het ploegen huren tegen 15s. per dag; en de heer J. de Villiers bood 10s. per dag aan voor twee paarden, om voor zijn cab te trekken. Ik zeide den heer du Toit, dat de heer Ridgill ze wilde huren. Hij antwoordde dat zij te mager waren. Ten tijde van de wedrennen liet ik de kar vragen. Hij zeide, ik kan ze krijgen, mits ik hem £50 gaf.

[Het verder getuigenis op Woensdag en Donderdag in deze zaak ingewonnen, moet overstaan.]

DONDERDAG, 19 DECEMBER.

JOHN FULLER *vs.* ARMSTRONG.

Advokaat Jacobs verzocht namens eischer provisioneele uitspraak op vier termijnen van £100 op een kontrakt voor het overnemen, door verweerder, van eischers zaak als postaannemer voor het Koloniale Gouvernement. De oorspronkelijke koopsom was £1,400, betaalbaar in termijnen van £100. Daarvan waren er tien voldaan, en voor de overige vier werd nu provisioneele uitspraak verzocht.

Het gezegde kontrakt overgelegd zijnde, werd provisioneele uitspraak gedaan.

PROKUREURS.

Op voordragt van adv. Cole werd de heer Herman Sluyter en op voordragt van den prokureur-generaal de heer G. J. Taylor geadmitteerd als prokureur bij dit Hof, dat tevens last gaf, den heer H. Sluyter te examineren als notaris.

REHABILITATIEN.

De volgende insolventen werden gerehabiliteerd:—Samuel Robert Gardner, Dirk Jacobus van Reenen van Breda, C. J. Wahl, David Gideon Jordaan, Pieter Andries Visser en W. D. Drummond & Co.

APPLIKATIE.

Met konsent van de partijen werd eene lastgeving gedaan, op verzoek van Dunnell Ebden & Co., om de order tot het in Duitschland verhooren van zekere getuigen te wijzigen.

DE VILLE *vs.* J. H. THEUNISSEN EN MINDERJARIG KIND.

Prokureur-Generaal met adv. Stockenstrom voor applikant; adv. Jones voor den eersten respondent.

De applikant verzocht om de uitbetaling eener som van £180, als het in handen van den Master zijnde bedrag eener erfenis, die in den insolventen boedel van den eersten respondent verkocht was.

Theunissen was gehuwd met de dochter van zekeren du Toit, die levenslang genot had van zekere erfenis, welke, als hij zijn vrouw overleefde, vrij en onbezwaard op zijne wettige kinderen moest overgaan. Het testament waaronder deze erfenis was voortgesproten, had het aandeel van elk der drie dochters van den testateur en de testatrice bezwaard met een *fidei commissum*, waarbij haar alleen het vruchtgebruik met overgang op hare echtgenooten werd toebeschikt, terwijl bij overlijden van dochters en echtgenooten de boedel onbezwaard als bovengezegd op de kinderen zou overgaan. In 1854 stierf de testateur en in 1865 de testatrice, waarop de drie dochters de erfenis, bezwaard als boven, aanvaardden. Een van die dochters was jufvr. du Toit. Zij overleed in 1860, latende haar man na met verscheidene kinderen, een waarvan gehuwd was met Theunissen, die in hetzelfde jaar insolvent werd. De curator in den boedel eischte Theunissen's aandeel op en verkocht het aan zekeren Fick, die het weder aan applikant verkocht. In 1877 stierf du Toit, die het vruchtgebruik van de erfenis had, en de kooper eischte nu dat het aandeel van Theunissen door den Master aan hem zou worden uitbetaald.

Het Hof verklaarde, dat de kinderen, die tijdens het afsterven van Jufvrouw du Toit in leven waren, aanspraak hadden op de erfenis, bezwaard alleen met het vruchtgebruik van du Toit. Het aandeel der Theunissen's was derhalve, niettegenstaande het bezit eerst later volgde, een bate in den insolventen boedel, zoodat de applikatie moest worden toegestaan.

DE MARILLAC *vs.* SIMPSON.

Adv. Cole voor applikant; adv. Jacobs voor respondent.

Dit was een aanzoek om de zaak tusschen partijen naar het Oostelijke Hof te verwijzen.

Het Hof wees het verzoek af met kosten op grond, dat er geen genoegzame reden voor bijgebragt was. Wat ver af wonende getuigen betrof, konden partijen overeenkomen, het Hof te verzoeken, die bij commissie te laten verhooren.

DE KOCK *vs.* UIJS.

Advokaat Cole voor applikant; Advokaat Stockenstrom voor respondent.

In dit aanzoek om een interdikt verklaarde het Hof, dat het beter zou zijn, met de aktie zelve voort te gaan. Inmiddels zou de respondent, die reeds een gedeelte van het gewas op den betwisten grond afgemaaid had in afwachting van den uitslag der aktie, £50 borg kunnen stellen en dan met het oogsten voortgaan. De kwestie van kosten moest aangehouden en de borgstelling ter goedkeuring aan den Master voorgelegd worden.

BELL EN ANDEREN *vs.* MUNICIPALE COMMISSARISSEN VAN QUEENSTOWN.

Advv. Cole en Jacobs voor applikanten; Prokureur-generaal met Advokaat Stockenstrom voor respondenten.

Dit was eene applikatie om gezegden Commissarissen te verbieden, zeker water in de rivier Komani te laten loopen, waardoor het eigendom van applikanten benadeeld werd.

Applikant Bell occupeert de plaats Rathwick, gelegen aan de r[illegible] Komani, en applikant Ella een aangrenzende plaats. Op de stadsmeent, waar die aan een hooger gedeelte der rivier ligt, wordt door Ridgway eene wolwasscherij gedreven onder pachtkontrakt met de Municipaliteit. Zoo lang die wasscherij geschiedde met koud water, had men er geen last van, maar sedert de invoering van warm water, was de stroom, waarin dat afliep, stinkende geworden en de dampkring eveneens, zoodat er eene ernstige overlast door ontstond.

De Prokureur-generaal zeide, dat de Municipaliteit had aangeboden, de overeenkomst met den heer Ridgway op 31 December te doen afloopen, en geen nieuw pachtkontrakt uit te reiken, voordat partijen elkander zouden verstaan hebben.

Het Hof deed eene lastgeving met konsent, waarbij der Municipaliteit voor de eerste vier maanden van 1879 verboden werd, de wolwasscherij te verpachten, tenzij de kwestie eerst bij regtsproces of arbitrage mogt zijn uitgemaakt.

MCINTYRE *vs.* DANIEL & CO.

Dit was een aanzoek om in appèl te mogen gaan tegen eene uitspraak van den Swellendamschen Magistraat, zijnde dat appèl niet volgens voorschrift aangeteekend. Het Hof gaf een order *nisi* om verweerders op te roepen, redenen tegen dat appèl aan te voeren.

Re MEIRINGS BOEDEL.

Prokureur-Generaal met Advokaat Leonard voor applikant; Advokaat Stockenström voor respondente, Katharina Helena Meiring.

Dit was eene applikatie in betrekking tot de welbekende Meiring-zaak. Uit de bijzonderheden blijkt, dat sedert het notariële testament bij uitspraak van het Hof ongeldig verklaard en het eerst aangeteekende appèl opgegeven was, door de weduwe Meiring en John Carincross is te kennen gegeven, dat zij een ander, een onderhandsch, testament in bezit hadden, en dat zij daarop dachten te werk te gaan. Zij hadden derhalve brieven van administratie aangevraagd als executeuren volgens dat testament. Het nu voorgebragte aanzoek was, dat er een *Curator bonis* mogt worden aangesteld om in afwachting der uitreiking van brieven aan een executeur testamentair of datief, het oog op den boedel te houden.

Het aanzoek werd van de hand gewezen als ontijdig, zeggende het Hof dat als het noodig was, een curator aan te stellen, men zich volgens artikel 19 der Ordonnantie tot den Master moest wenden.

PETITIE VAN GEERTRUIDA FOUCHE.

Advokaat Stochenström verzocht verlof tot het wijzigen eener likwidatie-rekening en eener akte van kinderbewijs, door de applikante bij vergissing gepasseerd, en wel tengevolge eener misrekening van den agent, die den boedel van applikante en haar overleden echtgenoot had geadministreerd.

De zaak werd verwezen naar den Master.

BROWN *vs.* BROWN.

In deze zaak werd het verzoek om in forma pauperis te mogen procederen toegestaan en de heer Buissinne als Prokureur aangesteld.

JORDAAN *vs.* VAN ZINN.

Op aanzoek van Adv. Stockenstrom werd eene order *nisi* toegestaan, dienende als interdict tot den 12den Januarij, om den verweerder te beletten, zekeren waterloop op Rawsonville, Goudinie, te belemmeren.

Re BROOKS.

Dit was eene applikatie van Maria Brooks, om zeker aandeel in zekere gelden, die ten bate van hare minderjarige kinderen bij den Master waren gedeponeerd, aan hare meerderjarige kinderen uit te betalen, zijnde het woord *minderjarige* bij vergissing opgegeven, daar drie van de zeven kinderen reeds hunne mondigheid bereikt hadden.

De Hoofdregter zeide, dat de order door het Hof gegeven was in de veronderstelling, dat al de kinderen meerderjarig waren. Om echter aan de vier minderjarige kinderen gelegenheid te geven, hunne opinie over deze zaak te uiten, moest de petitie verwezen worden naar den Master, om onderzoek in te stellen ten behoeve van de minderjarigen.

HEIJDENRIJCH *vs.* HEIJDENRIJCH.

Op aanzoek van Advokaat Jones werd voor het indienen van proces-verbaal uitstel verleend tot den eersten dag van den volgenden termijn.

VAN DER WALT *vs.* EXECUTEUR VAN FOSTER.

In deze zaak werd op verzoek van Adv. Stockenstrom een dergelijke order gegeven.

DE KONINGIN *vs.* EASTWARD EN ANDEREN.

Adv. Jacobs voor de applikanten; de Prokureur-generaal voor de Kroon.

De Hoofdregter zeide, dat in deze zaak door Regter Smith gecertificeerd was, dat door de uitspraak, waarvan nu geappelleerd werd, wezenlijk en degelijk regt was gedaan.

De Prokureur-generaal verklaarde dat hij daartegen niets had in te brengen.

Het Hooge Hof echter vernietigde de uitspraak van het Lagere Hof, op grond, dat de beschuldigden van geenerlei specifieke daad van ongehoorzaamheid waren aangeklaagd. Aan de bedoelde gevangenen was de vraag voorgelegd, of zij al of niet gewillig waren om bij de Rijdende Scherpschutters te dienen. Het scheen dus, dat het aan hunne keuze was overgelaten, of zij scherpschutters wilden worden in plaats van politiekonstabels, en hun ontkennend antwoord was geene overtreding, die bij de wet van 1878 was strafbaar geweest.

VRIJDAG, 20 DECEMBER.

WOLSTENHOHNE *vs.* BOYES.

Het Hof deed uitspraak in deze zaak en wel ten gunste van den verweerder, hoewel de Hoofdregter meende, dat deze zeer uit den hooge had gehandeld. Hij veroordeelde tevens de praktijk om Resident Magistraten tot afgevaardigden van den baljuw te benoemen. Onder de bestaande omstandigheden moest iedere partij hare eigene kosten betalen.

Regter Fitzpatrick, hiermede instemmende, veroordeelde het onbesuisde gedrag van den heer Boyes, hoewel hij juist geen reden zag, hem van boos opzet te verdenken.

Regter Dwyer deed het leed, dat hij den verweerder niet al de kosten kon laten betalen. Er was, naar zijn inzigt, wel grond om aan boos opzet te denken, hoewel ook bij hem daaromtrent eenige twijfel bestond.

LOURENS *vs.* DU TOIT.

Het getuigenverhoor voor de verwering werd voortgezet.

——— *Roux*, een jongeling bij den heer du Toit woonachtig, was er bij geweest, toen het document werd onderteekend. Lourens had gezegd, een plan te hebben, in geval hij mogt worden schuldig verklaard, t.w. dat de heer du Toit, dan de paarden op de plaats bewaren, ze zou houden en tevens zijn, Lourens, jongen daarbij in dienst nemen en dezen zooveel betalen als hij zijn anderen bedienden betaalde, en dat de jongen dan Zaturdags het geld dat hij verdiende met zijn moeder kon afrekenen. De paarden waren zeer mager toen zij op de plaats kwamen.

Contraverhoor: De heer du Toit had een paar malen met hem over de zaak gesproken.

Marthinus Beyers, woonachtig te Klapmuts: Ik kende de zes paarden van Lourens, toen zij nog in zijn bezit waren. Zij waren zeer mager en niet voor veel werk geschikt. Nadat Lourens naar de stad was gekomen, zag ik de paarden loopen op du Toits plaats, en zij waren toen nog zeer schraal. Zij hadden geloopen op Papegaaisberg—een heuvel, die zeer goede weide leverde. Het is onder de boeren gebruikelijk, hunne paarden na het werk vrij te laten loopen, vooral indien hunne pooten hebben geleden. Twee der paarden werden naar mijn plaats gezonden tegen het einde van September, en zij stierven daar. Zij zagen er ellendig uit. Er is goede weide op mijne plaats. De paarden bleven in slechte conditie, omdat zij waren afgewerkt. Afgewerkte paarden, vooral indien zij zeer oud of zeer jong waren, kwamen moeijelijk teregt. Een der twee paarden was zeer oud en het andere jong. Toen zij op du Toits plaats kwamen, waren zij omtrent niets waard: misschien zou ik voor twee hunner £1 ieder hebben gegeven. Ik vertelde den heer du Toit, dat hij met die paarden in moeijelijkheden zou komen. Ik dacht dat zij allen zouden kunnen sterven. De heer du Toit kocht in April 50 zakken kaf van mij en haalde die in hoeveelheden van vijf of tien zakken, welke met de paarden van Lourens werden gehaald. Du Toit verkocht zijn eigene paarden, nadat hij het kaf had gekocht. Ik geloof dat du Toit een koe bezit, maar geen ossen. Tusschen Mei en Sept. bestaat het voornaamste werk op een plaats in het wingerdsnijden en spitten.

Contraverhoor: Paarden werden somtijds gebruikt om mest te rijden naar de wijngaarden, wanneer die ver af zijn gelegen. Du Toit's mest was toen al in den wijngaard gebragt. Ik rijd nooit mest na April. Papegaaisberg gelijkt eenigzins op Leeuwstaart. Er is veel gras op. Toen de paarden op mijne plaats kwamen, waren zij even mager als toen zij op du Toit's plaats kwamen. Waren zij mijne paarden, dan zou ik ze slechts in den uitersten nood hebben gebezigd, om wijn of hout te rijden.

Door het Hof: Ik ken den ouden heer Brink. Hij was voorheen een boer. Wat hij nu doet, weet ik niet. Ik weet niet of hij veel ondervinding van paarden heeft. Ik weet niet, of hij zeide, dat de paarden op du Toit's plaats erg achteruit gingen. Goede behandeling laat afgewerkte paarden niet altoos teregtkomen. Afgewerkte paarden eten slecht, al geeft men hun ook het allerbeste voeder.

De Hoofdregter was verwonderd dat te hooren.

Regter Dwyer: Hebt gij ooit zemels en water op afgewerkte paarden beproefd?

Getuige: Neen, my Lord.

Regter Dwyer: Wel, dan raad ik u aan, dezelve een volgenden keer te beproeven.

Getuige: Goed, my Lord.

Regter Fitzpatrick: Is de weide goed voor koeijen?

Getuige: Ja.

Regter: Hoe voedt gij uwe koeijen?

Getuige: Ik laat ze weiden.

Regter: Geeft gij uwe koeijen 's ochtends en 's avonds voeder en zemels?

Getuige: Neen, mij Lord.

Regter: Hebt gij er ooit van gehoord, dat een Stellenbossche boer dat doet?

Getuige: Ik weet niet, my Lord; maar ik doe dat niet.

Frederik Jacobs, stalknecht bij den heer du Toit: Toen de paarden bij den heer du Toit kwamen, waren zij erg mager, afgewerkt en moesten somtijds 's morgens worden opgeligt. Zij liepen al slingerende. Hunne pooten waren "regt af" (gelach). Toen zij in den stal stonden, waren hunne pooten gezwollen. Zij werden gezonden om langs de rivier en Pappegaaisberg te grazen. Het is daar een heel ordentelijke weide. 's Nachts werden zij ook buitengelaten; maar nadat zij terugkwamen van de rivier, werden zij 's nachts gestald en gevoed. Zij kregen eerst kaf en eikels, en naderhand rog en mielies, in overvloed. Zij werden beter. Twee der paarden werden gezonden om te loopen op Beijers' plaats, omdat het gras daar goed is. Zij waren toen nog niet in goede conditie. Zij stierven daar. Ik weet niet waarom. Beijer's plaats was niet beter dan onze eigene weide, maar de baas zond de paarden daarheen. De baas kocht het voer, dat hij aan de paarden gaf. Van Lourens kwamen er slechts twaalf muddenzakken kaf, maar geen graan. De zakken waren niet regt vol. Zes paarden kunnen omtrent veertien dagen leven van 12 zakken kaf. Ik gaf ze zamen met het kaf, eerst akers en naderhand mielies in den avond en rog in den morgen. De heer du Toit had een koe. Hij voerde de koe. De heer du Toit voert zijne koeijen altoos. Toen de koe daar kwam, was zij mager en moest 's morgens worden opgeligt.

Contraverhoor: Ik ben geen groot paardenkenner. De heer Philip Brink is een goed paardenkenner. Het kaf van Lourens werd door zijn zoon in halve zakken gebragt. Hij bragt elken morgen een halven zak. Ik telde de zakken niet. Ik moet eerst er over denken, hoe ik weet dat er twaalf zakken waren. (Na een pauze). Ik heb dit uitgerekend. (Door den Advokaat: hoe hebt gij dat uitgerekend? Geen antwoord.) De paarden kregen een paar weken lang akers. De paarden kregen 's morgens een halven zak kaf. Zij kregen ook 's avonds een emmer akers en 's morgens een emmer geweekte rogge. Ik weet niet hoe lang zij rog kregen. Mielies kregen zij veertien dagen lang. Zij liepen een week lang bij de rivier, kwamen 's avonds thuis en kregen voer. Wij vervoerden elf leggers wijn met de paarden, niet meer dan een legger te gelijk. Ik hoorde dat de heer Brink zeide, dat het een schande was, zulke paarden in te spannen. Zij waren toen al een beetje beter geworden. Zij werd daarop niet weder mager. Een der paarden—een der jonge—had zamen den wijn getrokken. Twee der oude paarden werden gebruikt om den wingerd te ploegen—niet die welke op Beijers plaats stierven. Toen wij den stal schoonmaakten gebruikten wij twee der oude paarden om mest te trekken. Die zijn nu thuis. Twee der oude paarden werden ook ingespannen om Mej. du Toit naar het station te brengen. De wingerdloten werd en na den snoeitijd door de twee oude paarden uit den wingerd getrokken. Ik herinner mij dat twee struisvogels van den heer du Toit wegliepen; een van de kinders reed toen op Lourens rijpaard om de vogels op te zoeken. Hij kwam den avond terug, maar ging den volgenden dag ze niet weer zoeken. Slechts twee der paarden waren zoo zwak, dat zij moesten worden opgeligt.

Op nieuw ondervraagd: De paarden welke nu dood zijn moesten niet worden opgetild. Het paard dat de jonge heer du Toit heeft gereden is thuis. De drie paarden welke er nu zijn zijn in goede conditie. Wij vervoerden de elf leggers in twee dagen. Met goede paarden laadt men gewoonlijk twee leggers op. Wij hadden echter slechts één op. De afstand naar de statie is omtrent zoo ver als naar de zee (omtrent een derde van een mijl.)

Marthinus Beijers (teruggeroepen); De twee paarden waren een week of iets langer op mijn plaats. De eerste paar dagen voederde ik ze, maar zond ze toen met mijn paarden en ezels naar het veld. Mijn vee kwam in goede conditie maar de paarden stierven.

Abel Pieterse: Ik werk op du Toits plaats. De paarden waren in slechte conditie toen zij er kwamen, te slecht om te werken. Zij hadden bij Lourens te hard gewerkt. De vrouw van Lourens gebruikte ze voor de kar een Zondag na dat zij op de plaats waren gekomen. De koe was ook zeer mager. Zij was toen droog, maar kalfde in Augustus, en gaf 20 bottels. Mijnheer du Toit voederde de koe. Lourens vertelde mij, voordat hij naar de stad ging, dat hij 30,000 baksteenen voor du Toit moest maken.

Contraverhoor: De koe kreeg elken dag zemels en kaf. De koe kalfde op 9 Augustus en van den 16 Augustus gebruikten wij de melk. Ik weet niet hoeveel er van naar Stellenbosch werd gezonden om te worden verkocht. De koe is er nog, in goede conditie, maar daar het veld droog is, geeft zij nu slechts 11 bottels. De heer Brink heeft mij nooit gezegd, dat het schande was, zulke paarden wijn te laten trekken. Ik heb de vrouw van Lourens eens op de stoep van du Toit gezien. De heer du Toit kwam uit. Ik heb haar niet zien of hooren huilen of over een koe spreken.

Door Regter Fitzpatrick: De heer du Toit had zijn eigen paarden tot het einde van Julij. Was er geen kaf, dan kreeg de koe havergerven.

Op nieuw ondervraagd: De heer du Toit had een maand lang paarden van den heer Scholtz ter leen.

David van Kervel had tot einde van April bij Lourens met diens paarden gewerkt. Zij hadden baksteenen enz. getrokken, zij waren zeer mager en moesten eens uit de baksteenklei worden opgeligt. Lourens vertelde mij dat hij baksteenen moest maken voor den heer du Toit. Ik weet niet wat de paarden waard waren.

Contraverhoor: Lourens deed heel wat werk af met de paarden, hoewel zij mager waren. Wij zeuden drie paarden gebruiken, maar toen wij ze inzetten in de klei viel er eerst een en toen weêr een. Lourens liet 200 baksteenen door twee paarden trekken, en een wagen hout door vier paarden. Ik weet niet of Lourens de paarden stalde.

Op nieuw ondervraagd: De paarden vielen wegens zwakheid in de klei. De paarden konden, toen Lourens naar de stad ging, nog wat, doch niet veel werk doen.

Salvester Olivier: Ik werkte bij Lourens toen hij naar de stad ging. Voor zulke magere dieren kan men geen prijs bepalen; want wie zal voor hen een prijs geven? Ik verliet Lourens dienst, omdat de paarden te mager waren.

Contraverhoor: Ik ken de paarden welke Lourens op du Toit's vendutie kocht en werkte met hen. Ik weet niet of zij op stal stonden.

Door Regter Fitzpatrick: Lourens verzocht mij niet om langer te blijven; maar ik was zoo jammer voor de paarden dat ik hen niet langer wilde laten werken.

Christiaan Apollos: Ik kende de paarden van Lourens. Zij waren ellendig mager, toen zij bij den heer du Toit kwamen. Ik herinner mij een kar te hebben gehuurd van Lourens' vrouw. Ik haalde dezelve bij den heer du Toit. Mijn vader betaalde de huur aan Lourens' vrouw. De kar was al een beetje slecht.

Contraverhoor: Ik ben een metselaar. Ik woon omtrent een mijl van du Toit, en kom er soms tweemaal in de week. Bij Lourens kom ik niet. De paarden zag ik in April het eerst bij du Toit, in Mei en in October ook. Zij waren toen aan het grazen in de vlei. Ik zag du Toit nooit met hen werken. Mijn vader betaalde vijf shillings huur voor de kar. Mej. Lourens zond mij naar den heer du Toit om de koe. Ik ging den heer du Toit om de kar vragen, en deze zeide: Daar is de kar; neem dit.

Hiermede werd de zaak voor verwering gesloten.

Na argumentatie door advokaten deed het Hof uitspraak als volgt: De verweerder £50 te betalen voor de drie doode paarden; den wagen, de koe, de kar en de drie paarden uit te leveren of anders £116 te betalen; £18 te betalen voor het gebruik der koe, zamen met de kosten van het proces. Eischer daarentegen aan den verweerder te betalen £44 1s. zamen met de renten.

PRO BONO PUBLICO.

Deze *cause célebre* kwam Dingsdag namiddag 2 uur weer voor den Magistaat. De Griffier van het Vredegeregt, de heer Graham, was op zijn post als publiek aanklager, en de Prokureur van Zijl leidde, in afwezigheid van Advokaat Leonard, de defensie. Als getuige werd opgeroepen

Helena Maria Christie, die zeide, dat zij onlangs in de Strandstraat een logieshuis hield en dat de gevangene een van hare logés was geweest. Zij had eenmaal, dat is in het midden van November, den heer McLoughlin aldaar bij Sidman gezien, welke laatste haar verzocht had, niemand anders dan dien heer bij hem toe te laten, ingevolge waarvan zij hare dienstbode dienovereenkomstig last had gegeven. Sidman had twee kamers bij haar in gebruik: de eene als slaapkamer; wat hij in de andere deed, wist getuige niet.

Jacoba Abrahams Sylvester, dienstmeisje bij jufvr. Christie, had den heer McLoughlin tweemaal op denzelfden dag bij Sidman gezien, des morgens en des namiddags. Had hem den weg gewezen naar de kamers van Sidman, die haar gelast had, niemand dan dien heer naar boven te laten gaan. Die heer (wijzende op McLoughlin) had haar gevraagd, of zij iets van de zaak wist.

Henry Daws, voorman in de machinekamers der drukkerij van de heeren Solomon, had, naar zijn beste weten, den gevangen tweemaal gezien, namelijk eenmaal des nachts om één uur vóór den verkiezingsdag op den hoek van de St. Georgestraat en Langemarktstraat, onder den lantaren bij den winkel van Tutt. Schoongevel was bij getuige. Zij verwijderden zich voor korten tijd en zagen, terugkomende, iemand uit de deur van het kantoor der *Argus* komen. Zij gingen naar hem toe, en Schoonegevel vroeg, "wat doet ge hier, wat wil je hebben!" Hij antwoordde niet. Daarop zeide getuige: "Uw ronddwalen hier op dit buitengewone uur schijnt heel verdacht." De man antwoordde: "Als gij het dan weten moet—ik zoek den heer McLoughlin." Schoonegevel zeide toen: "Ik weet niet waar de heer McLoughlin is; hij is druk bezig met electiezaken; het best is dat gij morgen terugkomt." Getuige was kort daarop huiswaarts gegaan en had den heer McLoughlin niet gezien. Hij kon niet zweren, dat die man de gevangene was, maar was er in zijn gemoed toch van overtuigd. Den tweeden keer had hij den gevangene gezien op de Parade. Het verder verhoor van dezen getuige liep over het papier waarop de beweerd nagemaakte stukken geschreven waren. Hij was van gevoelen, dat, bij eene groote hoeveelheid, het met de machine gesneden papier wel te onderscheiden was van met de hand gesneden; maar dat bij kleine hoeveelheden met een mes even zuiver als met de machine kon gesneden worden.

Telford McCann was Sidman's kompagnon geweest, maar slechts in de uitgave van één nommer der *Pro Bono Publico*, voor de uitvoering waarvan de kamer van Sidman gebezigd was. Vóór dat nommer was er nog een gemaakt, maar dat had nimmer publiek het licht gezien. Op zekeren namiddag toen dat niet verschenen nommer onderhanden was, bevond zich de heer McLoughlin op Sidmans kamer. Getuige was daar ook, maar liet de heeren na een paar minuten alleen. Zij waren in gesprek en de heer McLoughlin had een exemplaar van het blaadje in handen. Getuige was bij de zaak geïnteresseerd, want hij zou voor zijne moeite betaling ontvangen, naarmate Sidman zelf slaagde. Hij had echter nog niets gekregen, bewerende Sidman zelf geen geld te kunnen krijgen omdat, zooals hij toen zeide, McLoughlin niet te vinden was. Wat het onuitgegeven nommer betrof, getuige en Sidman hadden voor zich volstrekt niet gearzeld het te doen verschijnen, maar de heer McLoughlin maakte bezwaar tegen het titelblad, omdat het portret van Kapt. Murison niet gelijkend genoeg was. Sidman had al de kopie voor het uitgegeven blaadje overgeschreven, maar de oorspronkelijke kopie was noch van zijne hoch van getuige's hand. Getuige had de voorgelegde stukken—de vermeende nagemaakte kopie—in Sidman's kamer gezien.

Kontraverhoor door den heer Graham: Getuige zeide dat Sidman mooi en, wat advertentien betreft, op verschillende manier kon schrijven. Hij, getuige, had nooit met McLoughlin gesproken, doch veronderstelde, door een exemplaar van *Pro Bono Publico* in diens handen te zien, waarover hij en gevangene spraken, dat hij met Sidman in betrekking stond. Sidman had hem verteld dat McLoughlin iets te doen had met het uitgeven. Met het eerste nommer van *Pro Bono Publico* ging hij met Sidman naar het *Argus*-kantoor. Sidman ging binnen om McLoughlin te zien, terwijl getuige buiten bleef. Sidman kwam weer uit en zeide: "McLoughlin is er niet, maar ik moet hem van avond zien, daar deze exemplaren morgen bij de vergadering van Murison's ondersteuners moeten worden uitgedeeld." Ik heb, zeide getuige verder, niet in mijne beëdigde verklaring gezegd, dat McLoughlin er op geheime bezigheid kwam. Ik dacht het was een privaat gesprek. Ik kreeg een wenk en dacht dus het was privaat. Sidman kreeg de informatie meestal 's avonds vóór het vertrek van den laatsten trein naar Wijnberg. Zoo ver ik Sidman begreep, was McLoughlin de eenige persoon die hem had geëmploijeerd. Zij ontmoetten elkander op den hoek van de Strand- en Adderleystraat, opdat niemand hen zien zoude. Gevangene zeide aan mij dat McLoughlin niets te doen wilde hebben met *Pro Bono Publico* na het eerste afgekeurde nummer.

Alfred Geary verklaarde, met den heer David Benjamin alles te hebben aangewend om den auteur van de *Pro Bono Publico* te ontdekken, omdat beiden zich daardoor aangerand achtten. Reeds bij de eerste uitgave vernam hij dat Sidman de drukker was. De eerste stap was eene mededeeling op het kantoor van den Prokureur-generaal, tengevolge waarvan de pers, die Woolven toebehoorde, werd weggehaald. Op Zaturdag, 30 November, begaven getuige en Benjamin zich naar het Nova Scotia Hotel, waar de laatste eene zamenkomst had bepaald met Sidman, die zich werkelijk daar bevond en verklaarde, volledige informatie te willen geven tegen betaling van dezelfde som, die de andere partij hem toegezegd maar niet gegeven had. Getuige had het geld klaar, en na eenig onderhandelen over vormen werd de verklarings zooals die verschenen is, bijkans woordelijk door getuige uit Sidman's mond opgeschreven, en vervolgens de waarborg gegeven, dat er geen gebruik van zou gemaakt worden, voor dat hij, Sidman, den Dingsdag daarop met de *Balmoral Castle* zou zijn vertrokken. Sidman had alles uit eigen vrijen wil opgegeven, en er had geen knipoogen plaats, zooals Tom Kehoe gezegd had. Ook waren er in het gesprek geen namen genoemd.

Daarop werd het verhoor verdaagd tot den volgenden voormiddag 11 uur.

WOENSDAG, 18 DECEMBER.

Het verhoor werd voortgezet met de verdere ondervraging van

Alfred Augustus Geary. Hij had al het mogelijke gedaan om Sidman te arresteren, nadat hij door McLoughlin in de *Cape Times* gedreigd was met eene aktie, ingeval Sidman niet present mogt zijn om zijne bewering met feiten te staven.

In het kontraverhoor verzekerde getuige, dat als het geld niet betaald en de waarborg niet gegeven was, er geenerlei kans zou zijn geweest om iets uit Sidman te krijgen. Wat zekere passage in de *Lantern* van Woensdag, 4 December, betreft, deze doelde op een voorgenomen zamenkomst tusschen Sidman en McLoughlin, in den werkwinkel van Kilian. Getuige had Sidman ontmoet, maar deze zeide zich overdag niet daar te durven vertoonen, en dat daarom de zamenkomst tot 's avonds om 9 uur uitgesteld was. Getuige had daarop een geheimen diender geëngageerd om McLoughlin's gangen na te gaan, want als de zamenkomst plaats had, of als McL. daar verscheen, zou zulks eene belangrijke getuigenis zijn geweest. Getuige had reeds dadelijk McLoughlin als schrijver verdacht en openlijk te kennen gegeven, dat hij £50 uitloofde voor het ontdekken van den schrijver. Het kon zijn, dat de heer Benjamin gezegd had, voor dat doel £500 te willen geven, even als het hem, getuige, wel £1000 zou waard geweest zijn, had hij die som slechts gehad; maar dat was niet het geval.

David Benjamin was de volgende getuige en zeide: Op Zaturdag 30 November ontmoette ik Sidman op de Parade. Hij had zich over de *Pro Bono Publico* uitgelaten en ging nu op mijn aanhouden met mij naar het kantoor van den Prokureur-Generaal. Daar gekomen, bood hij den heer Graham aan, den schrijver van dat blaadje te noemen en bewijsstukken en een lijst van getuigen te geven, mits dat hij den volgenden Dingsdag vrij met de maalboot zou mogen vertrekken. Wij vroegen den Prokureur-Generaal daaromtrent te spreken, en deze wees het voorstel met verontwaardiging van de hand. Daarop vertrokken wij. Ik vertelde Sidman, dat eenige heeren zeer verlangend waren, den schrijver van de *Pro Bono Publico* te kennen en er geld voor over hadden. Hij sprak toen met mij af, om eene bijeenkomst te hebben in het Nova Secosia Hotel. Ik deelde den heer Geary dit mede; deze vergezelde mij en zijne getuigenis omtrent hetgeen daar voorviel is in hoofdzaken juist.—Getuige verhaalde nu nagenoeg hetzelfde wat de heer Geary had verklaard. Op Maandag namiddag, 2 December, trachtte getuige den gevangene over te halen om te blijven, zeggende dat gevangene £25 zou krijgen als hij getuige en Geary van hunne belofte ontsloeg. Maar hij weigerde; en des avonds te voren had hij nog in gezelschap van Talbott, McCann en Geary verklaard, dat als McLoughlin hem het beloofde geld betaald had, men hem (Sidman) de tong uit den mond had kunnen rukken, voordat hij iets verklapt zou hebben.

In het kontraverhoor zeide getuige, dat hij van den Magistraat een geheimen diender gekregen had met instruktie aan dezen om de bevelen van hem, getuige, te volgen. Die diender had echter niets van beteekenis medegedeeld. Getuige was dienzelfden namiddag naar den heer Saul Solomon gegaan, aan wien hij alles mededeelde wat er tot op dat oogeblik uitgelekt was, en die hem verzekerde van zijne diepe verpligting desaangaande. Getuige vertelde den heer Solomon, dat de gevangene in doodelijke vrees voor McLoughlin verkeerde. Van Sidman zelf gaf hij dien heer geen gunstigen indruk, zeggende dat deze misschien wel een revolver bij zich verborgen kon hebben. Maar Sidman had toch het oogmerk, het geven der verlangde informatie gediend, en dat was voldoende. Getuige had aan niemand gezegd £500 voor die informatie te willen geven, maar wèl dat daar er zooveleen bij de ontdekking geïnteresseerd waren, de belooning wel tot £500 kon opklimmen.

William Webster, handelaar in papier enz., werd ondervraagd omtrent het papier waarop de beweerde namaaksels der hand van McLoughlin geschreven waren. Hij dacht dat bedoeld papier op denzelfden tijd met de machine gesneden was, als dat waarop het als echt erkende schrift van McLoughlin geschreven stond. In die beweerde namaaksels was niets, dat den getuige denken deed, dat zij door iemand anders dan den heer McLoughlin geschreven waren. Het als echt erkende scheen hem toe minder in de gewone hand van McLoughlin geschreven te zijn dan het betwiste.

John Leesen Cobbin, ondervraagd door den heer van Zijl, zeide, hij was thans snelschrijver bij den Commissaris van Openbare Werken. Was vroeger bij de *Argus* en kende het schrift van McLoughlin. Dacht dat al de bijlagen, in het Hof vertoond, door McLoughlin zelven geschreven waren. Gaf dit antwoord na een langdurige en zorgvuldige beschouwing van de bedoelde stukken. Noemde de soort van pennen en inkt op waarmede, naar het hem voorkwam, die stukken respektivelijk geschreven waren, en grondde zijn oordeel op zijne kennis aan de manier waarop de heer McLoughlin gewoonlijk te werk ging. Kende al de eigenaardigheden van McLoughlin's schrift en noemde die op met aanwijzing daarvan in de stukken, hem voorgelegd, en die hij met een bijzonder sterk vergrootglas had nagegaan, in vergelijking met die welke als echt erkend waren. Sprak van de kapitale letters, als welke na te maken ten eenenmale onmogelijk was. Drie van die dokumenten sloot hij van dat algemeene oordeel uit, zeggende te meenen, dat die moesten nagemaakt zijn door middel van transparant-papier. Het onderscheid in dat geval bestond in het gebruik van verschillenden inkt; dat wil zeggen, dat die stukken het voorkomen hadden, van met lithografischen inkt bewerkt te zijn, terwijl de andere geschreven waren met den inkt, die gewoonlijk door McLoughlin gebruikt werd. Getuige zeide volkomen bekend te zijn met het onderscheid tusschen druk- en schrijfinkt, en dikwijls naast McLoughlin gestaan te hebben, terwijl deze bezig was met schrijven. Getuige had niets onaangenaams gehad met McL. Slechts tien dagen geleden had deze hem nog verzocht, zijn zoon les te geven in het snelschrijven. Tijdens hij, getuige, aan de *Argus* geëmploijeerd was, had er wel eens een verschil van gevoelen bestaan, maar de heer McLoughlin had nooit noodig gehad, hem teregt te wijzen. Eens was aan getuige opgedragen, een artikel te schrijven naar aanleiding van een Engelsch blad, dat hem ter hand gesteld was om er de stof aan te ontleenen. Toen scheen McLoughlin te meenen, dat hij, getuige, te veel uit dat blad had overgenomen. Maar hij was volstrekt niet de eenige, die zijn inlichtingen uit buitenlandsche bronnen trok. Ook was daaromtrent geen ongenoegen ontstaan, ten bewijze waarvan getuige aanhaalde, dat eenige maanden nadat hij zijne betrekking bij de *Argus* had verlaten, McLoughlin hem opgedragen had, een zeer belangrijke speech voor dat blad te rapporteren. Getuige meende hier te moeten bijvoegen, dat hij, vernemende dat men hem in deze zaak zou oproepen, privaat naar den heer van Zijl gegaan was en de hoop had te kennen gegeven, van niet te worden gedwongen om getuigenis af te leggen, die tegen de belangen van zijn voormaligen editeur zou zijn. Een dagbladschrijver doet of zegt niet gaarne iets tegen de belangen van een kollega, indien hij het namelijk vermijden kan.

Joel Wilson, proeflezer bij de heeren Solomon & Co., zeide, dat het schrift van de dokumenten, hem voorgelegd, schenen te zijn geschreven door den heer McLoughlin. Sedert 1872 had hij diens schrift om den anderen dag geregeld gezien. Twee andere stukken daarentegen kon hij moeijelijk als schrift van dien heer herkennen.

John Marsden Shaw, thans makelaar, was vier jaar lang proeflezer bij de heeren Solomon & Co. geweest. Had gedurende dien tijd McLoughlin's schrift herhaaldelijk voor zich gehad. Noemde verscheidene dokumenten op, die hij stellig voor McLoughlin's schrift hield; een ander dokument kwam hem als nagemaakt voor.

Kontraverhoor: Wist niet dat de heer McLoughlin die dokumenten loochende, maar zelfs nu hij wist dat McLoughlin de valschheid daarvan bezwoer, meende getuige ze nog voor echt te moeten houden. Een ander stuk, dat als echt erkend was, hield getuige ook voor echt; maar oordeelde hetzelfde over een ander, dat als nagemaakt was ingediend.

De heer van Zyl zeide dat hij nog vele andere getuigen had, maar het niet noodig achtte, die op te roepen.

De Griffier van het Vredegeregt verzocht daarop dat de gevangene mogt ter teregtstelling worden gecommitteerd op de aanklagt van meineed en valschheid in geschrifte.

Gevangene verklaarde daarop, dat hij 34 jaar oud, te Rochester, in den Staat New York, geboren en boekhouder van professie was. Hij voegde er nog bij: "Ik wensch te zeggen, dat ik onschuldig ben aan hetgeen mij ten laste wordt gelegd. Zoo waar als God mijn getuige is en ik nu vóór Hem sta,—is de heer Patrick McLoughlin de Editeur van de *Pro Bono Publico*. Als ik lieg, moge God mij dan op deze plek doodslaan." De Magistraat belette den gevangene verdere buitensporige bevestiging van zijne woorden te uiten.

Daarop werd het proces-verbaal geteekend.

De Magistraat zeide, dat het wegens de zeer tegenstrijdige getuigenis, in deze zaak afgelegd, zijn pligt was, den gevangene ter teregtstelling te committeren. Hij zou de stukken naar den Prokureur-Generaal opzenden, die dan beslissen kon, of er al of niet verdere maatregelen moeten genomen worden. Hij zou den gevangene ontslaan, mits onder borgtogt van £600; dat is £300 van den gevangene zelven en twee andere borgen, elk voor £150. De heeren die beweerd werden £500 te willen bijdragen, zouden nu zeker niet achterblijven ons borgtogt te verschaffen.

De heer Graham maakte de opmerking, dat de verklaring van den gevangene slechts betrekking had op ééne aanklagt; maar de gevangene zeide zelf daarop, dat hij zijn antwoord voor beide beschuldigingen bedoeld had.

De heer Edgcome, Konsul van de Vereenigde Staten, bood zich als borg aan. De Magistraat vroeg, of deze bezitter was van vastgoed, en toen zulks bleek niet het geval te zijn, weigerde hij den borgtogt van dien heer aan te nemen. Tegen tien uur in den morgen zou, zeide hij, de heer van Zijl waarschijnlijk wel de namen van landeigenaars als borgen kunnen opgeven; want substantiele borgtogt moest er zijn.

De gevangene werd toen weggebragt en de zitting verdaagd.

De Noordelijke Grenzen.

Wij (*Victoria West Nieuwsbode*) zijn bevoorregt geworden met de navolgende nieuwstijdingen:—

Op den 30sten November bragten eenige onzer burgers vijf gevangenen van "De Tuin" naar Kenhardt, toen deze trachtten te ontsnappen en vier van hen werden daarbij doodgeschoten. De andere man wist weg te komen; maar toen Inspekteur Nesbitt dit vernam, zond hij eene troep der Kaapsche Ruiterij, die het spoor volgde en hem weer greep. Men vond dat hij op drie plaatsen gewond was en hij werd overgegeven aan den doctor, die gelooft dat hij spoedig zal herstellen.

Er bevinden zich ongeveer 90 vrouwen en kinderen te Kenhardt, die bijna in staat van volkomen gebrek verkeeren. Het beste zou zijn, om ze naar Victoria te zenden, en ze op de gewone wijze in te boeken.

Inspecteur Nesbitt heeft nu omstreeks 350 man onder zijn bevel en men denkt, dat deze magt genoegzaam is om het eiland aan te vallen; maar daar de rivier nu ongelukkig vol is, zullen daardoor waarschijnlijk de krijgsverrigtingen voor eenigen tijd worden gestaakt.

Op laatstleden Zondag werden er door den vijand 120 stuks hoornvee prijs gemaakt omstreeks 3 uren boven Prieska.

Kaptein Sissison kwam verleden Maandag te Victoria West terug van het front, en heeft de geheele week besteed aan het uitbetalen van diegenen zijner manschappen, die met hem zijn teruggekomen.

RICHMOND.

14 December 1878.

Droog! droog! is weer de algemeene klachte, die hier gehoord wordt, en wij weten niet waar het naar toe moet, indien de regen nog langer weg blijft.

Onze Magistraat is deze week naar Kenhardt vertrokken. Men weet nog niet, wie zijn opvolger zijn zal; de Magistraat van Hopetown wordt als zoodanig gedoodverwd.

Ds. Meiring, van Edinburgh (O. Vrijstaat), wordt hier van daag verwacht en zal welligt morgen voor Dr. Kotze optreden.

Lasterzaken schijnen hier geen einde te nemen. Alweer spreekt men van eenige nieuwe zaken. Arm Richmond! wanneer zal de geest des Satans van u wijken en vrede en liefde onder u heerschen?

De Hollandsche Redakteur van de *Era* heeft bedankt, daar hij door den eigenaar van het blad gedwongen werd, stukken op te nemen, die de tweedracht onder ons zouden kunnen bevorderen. Ik vrees nu dat de *Era* spoedig zal sterven, en onder de tegenwoordige omstandigheden zou dit niet zoo betreurenswaard zijn.

Ik geloof zeker, dat de droogte veel tot de tegenwoordige verbittering bijdraagt, en ik twijfel er niet aan, als wij een aanhoudenden regen krijgen, dat de verhitte gemoederen zullen afkoelen en eendracht en verdraagzaamheid op nieuw onder ons zullen heerschen. Door de droogte staan handel en nijverheid stil, en is er bijna niets te doen, en daarvan weet de vijand van God en menschen partij te trekken om kwaad te stoken en verdeeldheid en twist te zaaijen.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

DE AFDEELING SWELLENDAM.

Montagu, 28 December, 1878.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik ben niet een man die veel houdt van in de couranten te schrijven. Er zijn vele redenen voor, doch ik acht het niet noodig dezelve op te noemen, maar nu wordt ik gedrongen u het gevoelen van bijna al de ingezetenen van *Montagu* en omstreken mede te deelen omtrent de teleurstelling, dat de Edele heer John Joseph Barry niet ingekomen is als lid van den Wetgevenden Raad. Geloof mij, dat het de minste van onze gedachten was, dat de heer Barry zoude uitvallen, te meer omdat hij bij de laatste verkiezing met zulk eene meerderheid van stemmen ingekomen is. En verder hebben wij gedacht, dat de heer Barry te Ladysmith en Riversdale en omstreken, eenige honderde stemmen meer zou krijgen. Doch ook daarin werden wij teleurgesteld. Het doet mij leed, te meer als ik ga bedenken, dat de Edele heer J. J. Barry een persoon is die zich nooit (zoo ver ik weet) ontrokken heeft waar hij tot nut en welzijn iets voor de boerenbevolking konde doen. Ik eindig met de hoop, dat de Edele heer Barry als wij hem eene requisitie zenden, voor ons zal staan voor het Lagerhuis.—Ik ben

D. B. Le Roex.

☞ ZIE BIJVOEGSEL.

BESTE GUANO.

TE KOOP bij de Pakhuizen van den Ondergeteekende.

WM. HUMPHRIS,
Middenhoofd.

Adderleystraat, Kaapstad.

AAN

Transportrijders, Struisvogelboeren, enz

GARST.

DE Ondergeteekenden hebben te koop eenige Zakken Garst, gezond en zwaar.

BARRY, ARNOLD & Co.

De Paarlsche Bank.

Berigt aan Deelhebbers.

MITS deze wordt kennis gegeven, dat ingevolge het veranderde Artikel 22 van de Acte van Overeenkomst van bovengemelde Maatschappij, de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Deelhebbers gehouden zal worden ten Kantore der Bank, op

Maandag, 13 Januarij a.s.,

DES MORGENS TEN TIEN URE,

Ten einde van Directeuren te ontvangen een Algemeenen Staat van de aangelegenheden der Bank, om drie Direkteuren te kiezen in plaats van de WelEd. Heeren P. C. LE ROUX, Q. I. DE VILLIERS en J. R. DE VILLIERS, die bij beurtwisseling aftreden, een van wie weder verkiesbaar is, en voorts tot algemeene bezigheid.

Op last van den Raad van Direkteuren,

J. J. F. LE ROUX,
Kassier.

Paarl, 9 December 1878.

Lijst van Deelhebbers verkiesbaar tot Direkteuren.

Benhardi J A	Nieuwoudt J H
Blignaut J J C	Pre J H du
Bisseux Ie Eerw	Retief P J Pzoon
Blerk A D J van	Roux P C Ie
Bosman J D	Retief F H DFzoon
Basson J H A	Recief P R
Brink J J	Retief W P Jr
Cillie C D	Retief F H Pz
Enslin H G F	Roux J J le Jr
Enslin J H Az	Roux Jozua J le
Herbst F A	Roux P A le
Hugo F J J Gz	Roux J J F le Joz zoon
Hugo J F	Roux Jacs J le Joz zoon
Hugo F J Pz	Roux D H
Horak D G	Spuy H J v d Dz
Hauman P E	Sparenburg A A
Joubert D J	Toit G I du Ez
Krige W A	Toit S F du
Malan C W	Toit D F du DPzoon
Malan G D	Villiers Ic B de
Malan J D	Villiers P W de
Malan F J D	Villiers Joach D de
Malan Jacs J	Villiers O T de
Malan PJIF	Villiers J R de
Malan David J	Villiers F A E de Jr
Malan P J CWzoon	Villiers A B de PIz
Marais J F	Villiers J S de Jr
Mostert A B	Villiers D J e
Minnaar Ic H L	Villiers J J de JJz
Minnaar Paul	Villiers R C de
Minnaar P D	Villiers Z J de
Malherbe P J Gz	Ville P B de
Malherbe Joz	Ville J D de Jzoon.
Malherbe W D	

WELLINGTON BANK.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

DE Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Deelhebbers zal, overeenkomstig Art. 25 van de Acte van Overeenkomst, gehouden worden in het Bankgebouw op WOENSDAG, den 15den Januarij 1879, 's morgens ten 10 ure, voor de volgende bezigheden:—

1. Om Rapport en Staat van de aangelegenheden der Bank van Directeuren te ontvangen, en drie Direkteuren te kiezen in plaats van de WelEd. heeren JACOBUS JOHANNES MALAN, J.F.z., DANIEL PETRUS JOHANNES RETIEF, D.zn., en JACOBUS FRANCOIS MALAN, D.J.zn., die bij beurtwisseling aftreden, twee waarvan weder verkiesbaar zijn.

2. Om voorstellen van de Kaapsche Handelsbank en de Standard Bank, om met deze Bank te amalgameeren, of de bezigheid over te nemen, te overwegen en daaromtrent te besluiten, en zoo geene der beide voorstellen wordt aangenomen, dan volgens Art. 52 van de Acte van Overeenkomst te besluiten, of de bezigheid van de Bank al dan niet voor een verderen tijd van zeven jaren zal worden verlengd.

Tevens wordt kennis gegeven, dat geene Aandeelen overgemaakt zullen worden van af den 15den December 1878 tot den 15den Januarij 1879.

Op last van Directeuren,

MARTHS. L. SMITH,
Kassier.

Wellington Bank,
22 Nov. 1878.

Lijst van Deelhebbers, die verkiesbaar zijn als Direkteuren:

Blignaut J J C	Malan, J F, D Jzn
Bisseux, Jc	Malan, D G, F Szn
Cillie, G J, Pzn	Malan, J D
Cillie, C D, Pzn	Malan, J J, J Fzn
Cillie, G G, Pzn	Malan, G D, J Jzn
Cilliers, J F, J Fzn	Pentz, J F, P Jzn
Cillie, D G	Plessis, J G du
Hamman, E C	Retief, E G, Jzn
Hugo, F J, Pzn	Retief, P R, Jzn
Joubert, J A, Pzn	Roux, H L le, Hzn
Joubert, G, Wzn	Roux, D B le, Sr
Kriel, P E	Rossouw, P L, J Dzn
Knegler, S G	Retief, D P J, Dzn
Leeuw, R J de	Retief, J J
Merwe, S W J v d	Rossouw, P L, D Gzn
Marais, J F, Jzn	Smit, H J, J Hzn
Malan, D J, J Fzn	Schwartze, F J
Malherbe, W D, Szn	Toit, S F du, S Fzn
Martin, E H	Toit, A B du, G Jzn
Malherbe, E G, Pzn	Toit, G J du, G Jzn
Malan, P J, J Fzn	Toit, D F du, Es, Sr
Malan, J H, J Fzn	Toit, G P du, Es
Malan, J J J, Jzn	Toit, J F du, S Fzn
Malan, F J D, J Fzn	Toit, D S A du
Malan, B G J, J Jzn	Toit, G J du, Es
Malan, D G, J Jzn	Wicht, E J.

KENNISGEVING AAN BUITENLANTEN.—WIJ hebben heden ontvangen extra grooten in Zomerkleeding, Zwart Alpacca Baatjes en Stofjassen, Tweed Pakken, Oxford Jassen, Zwart Lakenache Jassen, Broeken en Vesten, Fijne Fransche zacht Viltен Hoeden, Mans- en Vrouwelaarsjes, Linnen Schoenen en Lawn Tennis Stellen.—PACKHAM & Co., Standard Magazijn, Adderleystraat.

BELANGRIJKE KENNISGEVING
AAN
STRUISVOGELBOEREN.

VAN DER BYL & CO.,

ONTSCHEPEN NU HUNNE EERSTE BEZENDING VAN

Amerikaansche Struisvogel Broeimachines,

NOG MEER VERBETERD DOOR DEN UITVINDER.

KOOPLUSTIGEN WORDEN VERZOCHT SPOEDIG AANZOEK TE DOEN.

DEZE beroemde Broeimachine is met goed succes door den Heer G. J. de WET, van "Zandvliet," dist. Robertson, gebruikt, die den volgenden brief geschreven heeft omtrent hare Verdiensten:—

5 September 1878.

Den Heeren VAN DER BIJL & Co.,
35, St. Georgestraat, Kaapstad.

Waarde Heeren,—Het doet mij genoegen u te berigten, in het belang van de Struisvogelboerderij in het algemeen, dat de Amerikaansche Struisvogel Broeimachine, die ik van u gekocht heb, zijnde uitgevonden door den Heer A. M. HALSTED, en waarvan gij de eenige Agenten in de Kolonie zijt, uitmuntend beantwoord heeft. Uit 30 Eijeren, daarin gedaan, werden 20 Kuikens uitgebroeid; dus is het geleden verlies zeer klein, en de kosten van de Machine worden bij het eerste broeisel betaald. Deze Broeimachine overtreft alle andere, die ik in gebruik gehad heb in de Kolonie, omdat zij zelfregulerend is, en de noodige warmte niet meer dan van 1 tot 2 graden in de 24 uren verandert. Deze is het eerste en eenige broeisel tot heden.

Ik hoop dat gij eene groote aanvraag om dezelve moogt bekomen, hetwelk uw ondernemingsgeest verdient, en dus ook den kundigen uitvinder vergoedt voor den arbeid en de studie, die hij moet hebben aangewend om deze uitvinding tot zoo groote volmaaktheid te brengen.

Het staat aan u dezen brief te publiceeren, en indien een of ander kooplustige verdere informatie verlangt, zal ik die volgaarne geven.

Ik ben, Mijne Heeren,
Uw Dw. Dienaar,
(Get.) G. J. DE WET, D.zn.

Sedert bovengemelde Brief geschreven is, hebben wij weder van den Heer DE WET gehoord, die zegt, dat daar bij door en door bekend is met het werken van de Machine, hij zeker is dat ieder bevredigd zal worden.

J. M. BELINFANTE,

BOEKHANDELAAR. KANTOOR- EN SCHRIJFBENODIGDHEDEN,

IS verhuisd naar de Korte Marktstraat, hoek van de Burgstraat, vlak tegenover zijn vroegeren Winkel.

VOORHANDEN:

Een grooten voorraad Kerstmisboomversierselen, Speelgoed, Vuurwerk, Fancy Goederen, Prentboeken voor verschillenden leeftijd, Almanakken voor 1879, enz., enz.

BELINFANTE'S

Groote Kerstmisboom zal Dingsdag avond verlicht worden.

Machine-benoodigdheden en Ingenieurs Voorraad.

Stoommeters en Meetglazen
Patente Vet Lichtmakers
Glazen Lichtmakers
Patente Veer Olievoeders
Draad Borstels voor Stoomketel Slangen
Patente Vastbinders voor Machine Banden
Pak Vlas en Gom Elastiek
Patent Krijt Paksel
Patente Spanners en Schroefsleutels
Slangen, van IJzer, Koper en Geelkoper
Blad Elastiek en Gom Elastieke Slangen
Katoenen Waste
Stoomkranen van Gewoer Metaal
Ingenieurs Duimstokken, Winkelhaken, Passers, enz.
Ratchet Drills en Crank Braces
Evenwijdige Schroeven, Hand en Bankschroeven.

TE KOOP BIJ

GEORGE FINDLAY & CO.,

Invoerders van IJzerwaren, Gravestraat.

KENNISGEVING.

DAAR de nuttigheid van een Landbouwgenootschap alhier en elders reeds gebleken is, en daar velé belanghebbenden de wenschelijkheid er van gevoelen, zal er voor dat doel eene Publieke Vergadering van Inteekenaren en Belanghebbenden in de Raadzaal alhier worden gehouden op

Dingsdag, den 24sten dezer,

TEN 10 URE PRECIES,

ten einde een Plaatselijk Genootschap alhier op te rigten, de Regulatiën voor bovengemeld doel op te maken, een Werkzaamheids Commissie aan te stellen, Ambtenaren te kiezen, enz., enz.

Op last van Belangstellenden,

A. B. DE VILLIERS, P.J.zoon.

Paarl, 16 Dec. 1878.

LENTEGOEDEREN.

L. H. TWENTYMAN & CO.

ONTSCHEPEN TRANS

Uit de "Nubian," "Balmoral Castle" en "Durban,"

HUNNE EERSTE BEZENDING

LENTEGOEDEREN,

NAM.:

Japonstoffen, Kostumen
Mousselines, Piqués, Chitsen
Jakjes, Mantels, Drills
Hoeden, Bonnetten, Linten
Kraagjes en Manchetten, Plooisels, enz., enz.,

IN AL DE LAATSTE PATRONEN,

Alsmede een prachtig Assortiment

DOESKINS EN TWEEDS.

Adderley- en Langemarkstraat.

DE GROOTSTE VOORRAAD
VAN
MEUBELEN,
IN ZUID AFRIKA,
88, 90 en 92, LANGEMARKTSTRAAT, KAAPSTAD.

D. ISAACS & CO.

HEBBEN aan het Publiek van de Kaapstad en de Buiten Distrikten te berigten dat zij hunne Gebouwen aanmerkelijk vergroot hebben tot betere plaatsing van hun uitgebreiden voorraad, welken zij gerust kunnen aanbevelen, daar alle Artikelen van goed droog hout gemaakt zijn, geschikt voor dit klimaat. De eigenaars, vele jaren lang dezen handel gedreven hebbende, en kontante koopers op de Engelsche Markt zijnde, zijn in staat om te verkoopen:—

GOEDE MEUBELS tegen merkwaardig LAGE PRIJZEN. Daarenboven zijn zij ook voornemens VOOR KONTANT GELD te verkoopen, hetwelk hen in staat stelt aan hunne klanten het volle voordeel van kleine winsten te geven, daar er niets toegegeven wordt voor KWADE SCHULDEN.

Een groot assortiment van in de kolonie gemaakte Meubels en Stinkhouten Stoelen altijd voorhanden.

Het Publiek wordt uitgenoodigd tot het komen zien van hunnen voorraad en het vernemen van de prijzen.

LET OP HET ADRES:

De Zuid Afrikaansche Meubelbazaar,

88, 90 en 92, Langemarktstraat, Kaapstad.

SNOEK PEKELAAR.

PAS ONTVANGEN EEN VERSCHE BEZENDING

BESTE SNOEK PEKELAAR,

TE KOOP BIJ

BARRY, ARNOLD & Co.

Burgstraat, Kaapstad.

EERSTE PRIJZEN VAN ENGE BOUWGENOOTSCHAP,

HORNSBY &

voor

OOGSTERS EN MAAIJERS.

LANDS KON. LAND TOEGEKEND AAN

SONS

voor

Stoommachines,
Dorschmachines,
Rapensnijders
EN
Wortelpletters.

TWAALF JAAR KON. PROEFNEMINGEN gaven Vijf maal meer EERSTE PRIJZEN, dan eenig ander maker ter wereld gewonnen heeft. Deze lijk, eenvoudig, sterk, duurzaam en ligt in 't trekken.

HOUTEN EN IJZEREN PLOEGEN.

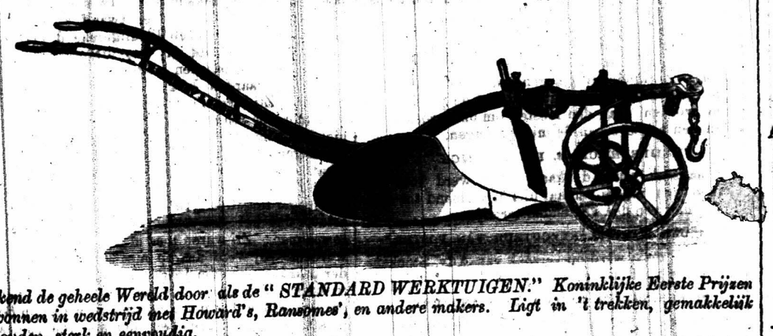

Bekend de geheele Wereld door als de "STANDARD WERKTUIGEN." Koninklijke Eerste Prijzen gewonnen in wedstrijd met Howard's, Ransomes', en andere makers. Ligt in 't trekken, gemakkelijk te houden, sterk en eenvoudig.

☞ **Op de proefnemingen met den Oogster op het Vasteland in 1877, is iedere aan een Engelsch Fabrikant toegewezen Eerste Prijs gegeven aan HORNSBY & SONS**

Monsters te zien en Katalogussen te verkrijgen bij

JAMES ROBERTSON,
Magazijn van IJzer en Hardewaren, PLEINSTRAAT.

Eenig Agent te Kaapstad en in de Westelijke Districten van de Kaap de Goede Hoop.

COMMERCIAL
Zee- en Brandassurantiemaatschappij.

OPGERIGT 1855.

HOOFDKANTOOR: ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

KAPITAAL, £50,000 STERLING.
RESERVEFONDS, £30,812 do.

DIRECTEUREN:

WM. BERG, Voorzitter,
JOHN E. MAXWELL, Vice Voorzitter,

H. C. VAN BREDA,
JAMES FLOWER,
D. P. KRYNAUW,
P. MARAIS,

J. J. DE VILLIERS, D. A.zn.,
C. J. M. VOS,
L. WIENER.

BRANDAGENTUREN:

CALEDON—C. J. N. DEMPERS.
CALVINIA—J. C. THUTER.
CERES—W. E. STAMPER.
OOST LONDEN—T. H. VENN & Co.
GRAHAMS TOWN—Graham's Town Fire and Marine Assurance Company.
HEIDELBERG—D. P. MARAIS.
KIMBERLEY—B. CROWDER.
MALMESBURY—SMUTS, LOUW & Co.
MOSSELBAAL—PRINCE, VINCENT & Co.
PAARL—P. F. DE VILLIERS.
PORT ELIZABETH—Guardian Assurance C
RICHMOND—A. P. DE VILLIERS.
RIVERSDALE—G. REITZ.
ROBERTSON—J. J. GEERINGH.
SWELLENDAM—T. W. DANIEL.
TULBAGH—H. FAGAN.
UITENHAGE—Executeurskamer.
VICTORIA WEST—J. B. AURET.
WELLINGTON—COATON & LOUW.
WORCESTER—BERNARD & LANDSBERG.

Assurantie tegen Brand op alle soorten van Eigendommen in de Kaapkolonie.
Matige Prijzen, Ontwijfelbare Securiteit, Prompte en Liberale Betaling van Vorderingen.

W. A. BROOKE SMITH, tarie Secre

TANDHEELKUNDE.

MET TANDEN.

ZONDER TANDEN

DE HEER BERKS T. HUTCHINSON, Tandheelkundige, Nieuwstraat, No. 2, onlangs van Europa teruggekeerd heeft met zich gebragt Specialiteiten in de Tandheelkunde, in het Pijnloos Tandentrekken, en Gouden en andere Opvullels, nooit bevorens in deze Kolonie ingevoerd.

De met een Medaille bekroonde Kunsttanden (van *Londen en Parijs*) kunnen zelfs in de moeijelijkste en meest delikate gevallen, zonder pijn en op eene wijze, die alle ontdekking trotseert, worden ingezet, ten gevolge der verbeteringen en het juiste passen van het kunstmatige Tandvleesch en de Kunsttanden.

Door deze gepatenteerde methode van zamenstelling kan men zeker zijn van gemakkelijk Kauwen, buitengewone Ligtheid, vereenigd met Sterkte en Duurzaamheid.

Dental Hall, 1 Januarij 1878.

Westelijke Provincie Spoorweg.

TIJDTAFEL VAN AF 1 MEI 1878.

WORCESTERSCHE HOOFDLIJN.

STATIONS.	Afstand in Mijlen.	HEEN. WEEKDAGEN. 1 Passag. en Goederen.	2 Passag. en Goederen.	3 Passag. en Goederen.	4 Passag. en Goederen.
Vertrek van		...	a. m.	p. m.	p. m.
Kaapstad - -		...	7 0	12 10	3 30
Zoutrivier -	2	..	7 10	12 20	3 40
Durbanweg -	12	...	7 40	12 50	4 12
Kraaifontein -	19	...	8 6	1 17	4 40
Muldersvlei -	25	...	8 27	..	5 1
Klapmuts - -	29	...	8 44	1 59	5 20
Paarl - -	35	...	9 6	2 25	5 46
Ladygreybrug -	38	...	9 16	2 35	5 56
Wellington -	45	...	9 50	3 10	
Hermon - -	60	...	10 35	3 57	
Piketbergweg -	70	...	11 6	4 31	
Tulbaghweg -	75	...	11 22	4 47	
Aankomst Ceresweg		...	..	..	
Vertrek Ceresweg	84	Passagiers Goederen	11 55	5 24	
Breederivier -	93		12 25	5 49	
Goudiniweg -	101	a. m.	12 55	6 15	
Worcester -	109	7 30	2 15	6 40	
Hexrivier - -	124	8 20	3 5		
Hexrivier Oost -	129	9 10	3 45		
Montaguweg -	151	11 14	5 53		
Aankomst te		p. m.	p. m.		
Matjesfontein -	195	2 50	9 20		
Vertrek van		a. m.	p. m.		
Matjesfontein		6 0	3 20		
Aankomst te					
Grootfontein		9 35	6 55		

Aankomst te Hingham, 6.22 p.m.

TERUG.

Vertrek van			a. m.	p.m.	a. m.
Grootfontein			6 0	3 25	
Aankomst te					
Matjesfontein -				9 40	7 0
Vertrek van				a. m.	
Matjesfontein -		..		10 20	3 30
Montaguweg -	44	..	..	1 46	7 0
Hexrivier Oost -	66	...		3 50	9 10
Hexrivier- -	71	...	..	4 20	9 40
Aankomst te					
Worcester -	88	..	..	5·20pm	10 40
Vertrek van					
Worcester -	...	...		6·10am	11 25
Goudiniweg -	93	.	..	6 39	11 50
Breederivier -	102	..	..	7 5	12 20
Ceresweg -	110	..	...	7 30	12 45
Tulbaghweg -	119	...	..	8 11	1 26
Piketbergweg -	124	..	...	8 27	1 42
Hermon - -	134	..	...	9 1	2 12
Wellington -	150	..	6 20	10 5	3 5
Ladygreybrug -	156	..	6 40	10 25	3 25
Paarl - -	159	..	6 54	10 34	3 34
Klapmuts -	165	..	7 15	10 56	3 54
Muldersvlei -	169	..	7 34	..	4 4
Kraaifontein -	175	..	8 2	11 30	4 35
Durbanweg -	183	..	8 30	11 50	5 0
Zoutrivier- -	192		9 0	12 20	5 30
Aankomst te					
Kaapstad - -	195	..	9 10	12 30	5 40

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

STATIONS.	Mijlen.	NOORDZ. (Chaine).	1 Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.
HEEN.			a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad -	...	...	7 55	4 35
„ Zoutrivier -	2	25	8 5	4 36
„ Durbanweg -	12	6	8 35	5 5
„ Kuilsrivier -	15	54	a8 45	a5 15
„ Eersterivier -	21	19	9 10	5 40
Aankomst te Stellenbosch -	30	79	9 40	6 10
Vertrek van do.			8 0	4 30
Aankomst te Muldersvlei -	38	5	8 20	4 55
TERUG.			a. m.	p. m.
Vertrek van Muldersvlei -	..	..	7 34	4
Aankomst te Stellenbosch -	7	6	7 52	4 24
Vertrek van do.			6 35	3 5
„ Eersterivier -	16	66	7 5	3 35
„ Kuilsrivier -	22	31	a7 24	a3 54
„ Durbanweg -	25	79	7 40	4 12
„ Zoutrivier -	35	60	8 5	4 37
Aankomst te Kaapstad	38	5	8 15	4 47

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.	Mijlen.	Roeden.	Passagiers en Goederen.	Pas giers en Goederen.
			a. m.	p. m.
Vertrek van Kraaifontein -	..	..	8 6	4 40
„ Klipheuvel -	10	51	8 49	5 22
„ Kalabas Kraal -	20	15	9 27	6 0
Komt te Malmesbury -	29	27	10 5	6 36
TERUG.	Mijlen.	Roeden.		
			a. m.	p. m.
Vertrek van Malmesbury -	...	..	6 0	2 30
„ Kalabas Kraal	9	12	6 36	3 6
„ Klipheuvel -	9	56	7 14	3 44
Komt te Kraaifontein -	29	27	7 55	4 25

☞ a Deze Treinen houden alleen stil wanneer er Passagiers zijn die op of af willen stappen.

Gedrukt bij SMUTS & HOFMEYR No. 11
Kasteelstraat, Kaapstad

Bijvoegsel tot de "Zuid-Afrikaan" en Volksvriend van Zaturdag, 21 December 1878.

P. D. V. EN REGENMAKEN.

(*Z. A.*, No. 4,475.)

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—"P. d. V.," van Heerenlogement, begint met zijne Godgeleerdheid en natuurkunde nog al *éclat* te maken in ons land.

Een paar woorden aan "P. d. V." kan hem geen kwaad doen.

1e. Er was, o, "P. d. V.!" in uw schrijven niet slechts sprake van de aantrekkingskracht der *boomen*; maar *ook*, en *vooral* van geloovig gebed, als de ENIGE aantrekkingskracht van regen.

2e. Gij zegt: het is onwaar, dat de mensch regen kan maken. Dat heb ik ook niet gezegd. Maar wel; hij kan zulks *als een middel in Gods hand*; en dat heb ik betoogd, en gij niet weêrlegd.—Denk maar aan uwen 100-jarigen ouderdom.

3e. Dit is reeds door No. 2 opgelost, en het zou te snaaks wezen, om daarover een enkel woord vuil te maken; want het gaat de derde verdieping van u, o "P. d. V.!" verre te boven.

4e. ABSURD. [Lezers! weet gij wel wat de geleerde "P. d. V." met dat geleerde woord wil te kennen geven?—Ik zal u zeggen dat hij daarmêe, *in parenthesi* (—) te kennen wil geven: "W. A. M." is onnoozel!] Waaruit bewijst gij, "P. d. V.!" dat ik op mijne reizen door het land niet opgemerkt heb, dat iedere streek zijn regen moet hebben? Van waar het water om boomen te laten groeijen? Natuurlijk putten graven aan Gràwater, Heerenlogement, Hakkebak en Kokkennap; en als UEd. dan al onder den grond is, dan kan uw nakroost u daarvoor nog zegenen. Geef mij maar een duizend man, en ik zal u in 100 jaar (met Gods zegen) wel water verschaffen.

5e. Met-al uwe snaaksachtige Godgeleerdheid zult gij mij een groot plezier doen, door mij niet *vele*, maar slechts *een enkel* bewijs uit de Heilige Schrift te leveren, dat gebed, het ENIG middel is, om regen aan te trekken.—Indien gij dat kondet,—uwe verwaandheid zou u daartoe wel aangespoord hebben.

Regen is *geen* bovennatuurlijk werk; maar wel een werk boven het begrip van "P. d. V."

Regen is zichtbaar; genade onzichtbaar.

Gebrekkige of *halve* Godgeleerdheid leidt tot Groenewouderij;—*geheele*—tot het ware Christendom.

W. A. M.

PREDIKANTEN-NATUURLIJKHEID.

Aan den Redakteur.

December 1878.

Mijnheer,—Het stukje, waarin Mijnheer "Natuurlijk" onlangs een paar predikanten gegispt heeft, zou wel den lust van een *Censor Morum* om te schrijven gaande maken. Er is slechts gevaar om wat hatelijk te wezen, als men zoo wat kritiek uitoefent over onze leeraars. Zij hebben overvloedig gelegenheid om ons de waarheid te vertellen. Wie vertelt hun de waarheid? Zij verkondigen ons de Schriftuur. Wie verkondigt hun de echte natuur? Zie hier een paar staaltjes, zonder hatelijkheid voorgedragen. Mogelijk dat zij, die niet te oud zijn om te leeren er nog wat uit halen!

Ik begin met de jonge heeren proponenten. Hoe goed, indien zij echt natuurlijk konden wezen, d.i. overeenkomstig hunne jaren, enz. Iemand die een paar maanden de dienst in eene gemeente zal verrigten, begint met uitvoerig te vertellen, hoe zwak hij is, hoe gebrekkig hij zijn werk verrigten zal. Jongeliet, gij moet daarover zwijgen; dit zou natuurlijk zijn: de menschen zullen spoedig genoeg ontdekken hoe zwak gij zijt; zij verdenken u van gemaaktheid, als gij zoo breed uwe gebreken gaat uitmeten.

Een ander bedankt heel plegtig den kerkeraad, omdat die hem met *eenparige* stemmen gekozen heeft om een maand of wat de predikdienst waar te nemen. *Dat is te zeggen*, proponenten zijn niet te overvloedig, de kerkeraad koos u, omdat gij bij der hand waart, de eerste de beste. Natuurlijk bescheiden is het niet, om zoo veel ophef te maken van de *eenparige* keus.

Een derde preekt eenige weinige maanden ergens en neemt afscheid met eene ontzettende preek over den tekst, "Ik ben rein van het bloed van alle menschen." Een Paulus kon dat zeggen, en deed het niet zonder beven. U past een toon, wat lager, bescheidener gestemd. Bejaarde, ernstige, beproefde predikanten aarzelen wel om Paulus zoo na te doen. Eens is het gebeurd dat een predikant zijn uiterste best deed in eene gemeente met eene preek over dien geduchten tekst.

Als gij eens preekt in uwe geboorteplaats, waar gij veel ooms en tantes hebt, wees voorzigtig met niet al te uitvoerig te wezen bij de vermelding van die teedere panden. De tantes vinden het heel aandoenlijk en huilen. Maar mannen van gezond verstand zijn in de verzoeking om te lagchen.

Eenvoudige, kostelijke maar veel verwaarloosde regel van den prediker: Zeg niets van uzelven. Predik Christus. Het is natuurlijk, dat de gezant van zichzelven zwijge.

Gesteld eens een kerkeraad vraagt een predikant: "Mijnheer, wij willen u een adres presenteren, maar niemand van ons is bekwaam om het behoorlijk te schrijven. Wees gij zoo goed en schrijf het voor ons." Is het geloofbaar dat een predikant zoo weinig gezond verstand zal hebben om toe te stemmen? Het wordt verzekerd, dat dit wel eens geschied is!! Welk eene zonde tegen [illegible] gezonde natuur!

Kortom, de echte natuurlijkheid wordt bewaard, veredeld door de ware godsdienst. Het is eene kwaal van zwakke predikanten, dat de godsdienst de natuurlijkheid verdrijft. Bij sommigen is het zigtbaar, dat de gemaakte deftigheid, of de gemaakte ernst, of de gemaakte vriendelijkheid enz. enz. tot tweede natuur wordt. De geleerden verzekeren, dat dit bij de Apostelen niet het geval is geweest.—Verblijve,

NATUURLIJK II.

HET LAGER ONDERWIJS.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Alle vrienden van opvoeding en onderwijs zijn zeker verblijd te zien, dat men meer en meer begint te erkennen, dat ons tegenwoordig stelsel van onderwijs een noodzakelijke hervorming vereischt. Meer aandacht en ondersteuning dient gegeven te worden aan het lager of eerstbeginnend onderwijs op de tweede en derde klasse scholen boven het middelbaar onderrigt op eerste klasse scholen en kolleges. Het lager onderwijs is voor ieder en kan en mag door niemand gemist worden, terwijl het middelbaar onderwijs slechts door een beperkt aantal bevoorregten kan genoten worden. Het is juist door dat men hier, in tegenoverstelling van het vaste land van Europa, het middelbaar voor het lager onderwijs heeft getrokken, dat de ontwikkeling des volks nog in zulk een ellendigen toestand is. Derde klasse scholen ontvangen de minste ondersteuning, slechts de beuzeling van £30 per jaar, terwijl zij eigenlijk de grootste toelagen moesten ontvangen. Dit is een euvel, dat zoo spoedig mogelijk moet hersteld worden, of men kan niet verwachten, dat opvoeding en onderwijs ooit bij ons zullen vooruitgaan. Het is een schreeuwend onregt, den armen aangedaan en waardoor de middelen tot hunne geestelijke ontwikkeling hun ontnomen worden. Niet minder is het onregt, om de lagere onderwijzers met een karig loon af te schepen, waardoor zij zich bij verduring de noodwendigheden des levens moeten ontzeggen, en zij zich ellendiger gevoelen dan de minst bezoldigde dagloonërs. Het is eene schande voor den Britschen naam, dat men openlijk in de nieuwsbladen een Gouvernements-onderwijzer durft vragen voor een salaris van £60 per jaar en hem dus met een zwarten konstabel gelijk stelt, ja minder maakt. Nog in de *Zuid Afrikaan* van den 4den December wordt voor de publieke school te Swellendam een onderwijzer gevraagd voor "Preparatory Department," tegen die geringe bezoldiging. Wij zouden ons als bestuurders eener school schamen, onzen naam onder zulk eene advertentie te plaatsen. Het eerstbeginnend onderwijs is het moeijelijkste en vereischt de meeste toewijding, en in dit land een groote mate van zelfverloochening en inspanning, en hoe kan en zal men daarvoor de geschikte en bekwame mannen krijgen, indien de belooning, die zij daarvoor ontvangen, minder is dan die van den gekleurden huurling. Dat het min-ontwikkelde volk dit niet kan en wil begrijpen is te verstaan, maar hoe beschaafde menschen en de Regering des lands dit niet kunnen inzien, is altijd voor mij een raadsel geweest. Terwijl de onderwijzers van de eerste klasse scholen en colleges zich betrekkelijk als in weelde kunnen baden, moet de volksonderwijzer, de man die het fondament legt van de toekomstige ontwikkeling des kinds in het bijzonder en van het volk in het algemeen, zich karig en ellendig behelpen, en slijt hij zijne dagen in verdriet en moeijelijkheid. Deze toestand vloeit voort uit een misachting van het lager onderwijs. De hoogmoed, die hoofdzonde van het land, schemert ook in ons stelsel van onderwijs door. Men wil geleerd wezen, voor men heeft *beginnen* te leeren, de hoogste sport der ladder van ontwikkeling bereiken voor men de *lagere* heeft beklommen en leermeester zijn voor men een *leerling* is geweest. Niet te verwonderen is het, dat de massa van ons volk nog zoo min gevormd is en de onkunde bij ons zulk een groote rol speelt, waardoor het bestaan van een prulblad als de *Patriot* is en boekjes als het *Zuid Afrikaanse Spel- en Leesboeki* opgang vinden. Het ontbreekt ons aan grondig en degelijk lager onderwijs. Wanneer dit meer behartigd wordt, zal men ook den volksonderwijzer beter waarderen en geven wat hem toekomt.

G. J. WILLEMSEN.

Richmond, 14 Dec. 1878.

POSITIEVE RESULTATEN.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Is het niet een schandvlek onzer journalistiek, dat men, gedurig in twistgeschrijf verward, nooit tot positieve resultaten geraakt, doordien men zich niet bij de zaak zelve bepaalt, maar òf zijn toevlucht neemt tot persoonlijke hatelijkheden en het smalen op partijen, òf zich met een kwinkslag van de zaak zoekt af te maken?

Aan voorbeelden ontbreekt het niet. Daar is er nu weêr over: "Di Eerste Afrikaanse Spel- en Leesboeki" een twistgeschrijf aan den gang, dat in een brochure afgedrukt wel tienmalen den omvang hebben zou van het boekje zelf. En tot welke resultaten is men nu gekomen? Voor de massa der lezers tot geen. Men heeft een vaag denkbeeld, dat partijdigheid aan den een of den ander den palm toekent; maar zonder zich daarvan behoorlijk te kunnen rekenschap geven.

Laat ons dit geschil tot voorbeeld nemen, en pogen uit de verwarring orde te voorschijn te roepen.

Welke zijn hier nu de resultaten? De heer Willemsen heeft vier beschuldigingen tegen gemeld boekje ingebragt. En wat is nu het slot? Heeft hij dat bewezen of niet? Heeft hij het bewezen, dan heeft hij het gansche publiek een weldaad gedaan door tegen het boekske te waarschuwen. Heeft hij het niet bewezen, dan...... ? Laat ons zien.

1. *Het boekske wekt een valsche Godsdienstigheid*, door te zeggen dat allen die tegen den *Patriot* zijn goddeloozen, en allen die er voor zijn, vromen zijn. Daarop heeft de uitgever zonneklaar aangetoond, dat zoo iets in het boekje niet te vinden is, maar dat de heer Willemsen bij wijze van drogrede zulks daaruit heeft gehaald. Op dit punt is dus het resultaat, dat de beschuldiging geheel ongegrond is, en slechts het produkt van 's heeren Willemsen's gebrek aan logische ontwikkeling.

2. *De taal is beneden kritiek.* Daarop is aangetoond, dat de uitgevers slechts consequent het phonetisch beginsel hebben toegepast, vermijdende de moeijelijkheden, waarmede men in de spelling van andere talen te kampen heeft wegens de verwarring van dit met het etymologisch beginsel, gelijk al meer erkend wordt. Ook dat bezwaar viel dus weg, daar het slechts voortkwam uit blijkbare onkunde aan de zijde van den heer Willemsen.

3. *De opklimming der stukjes is te snel.* Teregt is hierop aangemerkt: *a*) dat het boekje in de eigen taal des volks geschreven en dus meer overeenkomstig de bevatting is; *b*) dat het bestemd is, niet zoo zeer voor kleine kinderen, maar voor verachterde boerenkinderen, die wat meer gevorderd in jaren zijn, en van wie dus meer kan geëischt worden, enz. Ook dit bezwaar is dus ongegrond en kon slechts geopperd worden uit gebrek aan opmerkzaamheid en bekendheid met de zaak waarover hij schreef, aan de zijde van den heer Willemsen.

4. *Het boekje ruit de kinderen op tegen de Regering*, omdat het hun vertelt, dat wij ook eens een vrij volk zullen zijn gelijk de Vereenigde Staten van Amerika, die ook eens onder Britsche opperheerschappij stonden. Ook dit is afdoende weêrlegd door de eenvoudige opmerking, dat er geenszins gezegd wordt, dat wij *op dezelfde wijze* onze vrijheid zullen verkrijgen als de Amerikanen. Er zijn verschillende andere wegen, waar langs wij die vrijheid verkrijgen kunnen, als gevolg van eigen machtsontwikkeling, of van Engelands verhouding tot andere mogendheden, enz. Daardoor was ook dat bezwaar weggenomen, als slechts voortgesproten uit de kortzichtigheid van den heer Willemsen.

En wat doet nu die heer in zijn repliek? Erkent hij gedwaald te hebben? Vraagt hij om verschooning voor zijne valsche beschuldigingen? Dat betaamt een eerlijk gemoed en christelijk hart in zulk een geval.

Maar neen, de heer Willemsen hoopt schuld op schuld.

1. Hij ontkent op eenig punt weêrlegd te zijn en bezondigt zich dus verder tegen alle eerlijkheid en waarheidsliefde.

2. Ten einde de schande zijner naaktheid te bedekken, neemt hij de toevlucht tot eenige citaten uit nieuwsbladen, waar achter hij zich verschuilen wil, en neemt daardoor bijv. den *vuigen laster* van de *Express* voor zijne rekening, die eene zaak van groote opoffering, gelijk elkeen weet die met de feiten bekend is, een vuilgewin-zoekerij noemt.

3. Hij beschuldigt den uitgever van zich achter kwinkslagen te verschuilen, daar hij zich niet verdedigen kan, terwijl hij met oneer overladen uit het strijdperk terugtreedt en zich schamen moest, ooit zijnen naam op zulk eene wijze voor het publiek te hebben vereenzelvigd met onkunde, bekrompenheid, en kwaadwilligheid.

CRITICUS.

DE HEER G. W. WILLEMSEN.

Aan den Editeur.

Paarl, 14 Dec. 1878.

Mijnheer,—Onze diagnose was juist. Onze prescriptie effectief. De heer W. is sterk aan 't beteren. Let maar op de symptomen: a) Hij komt tot erkentenis "De *Patriot* heeft de groote meerderheid!" Daarmede erkent hij slechts een weinig te veel; de meerderheid is nog tegen ons; maar de voorstanders nemen zoo sterk toe en zoo vele tegenstanders komen over, dat wij weldra de meerderheid kunnen hebben. En mogelijk telt de heer W. zich reeds bij ons getal. Edoch, geen wonder dat de man ontwakende wat duister van gezicht is.

b.) Hij begint te redeneeren. In zijn vorig schrijven was er zelfs geen poging van bewijzen of staven. Nu wil hij toch op één punt *pogen* zijn beschuldiging te bewijzen, nam., dat wij nog tot verzet tegen de overheid aanzetten. Hij kan echter nog niet verstaan, dat wij vrij worden kunnen van Engeland *zonder opstand*. Maar met een weinig meer ontnuchtering zal hij wel ontdekken, dat zulks op vele andere wijzen geschieden kan. Bijv. 1) Engeland kan ons vrijheid en onafhankelijkheid *geven* (gelijk vroeger aan Vrijstaat en Transvaal) zonder dat wij die geweldadig *nemen*. 2) Rusland of eene andere mogendheid, in oorlog gewikkeld zijnde met Engeland, kan de kolonie tijdelijk nemen om Engelands weg naar het Oosten af te snijden, en het land *ons* terug geven nadat de oorlog geëindigd is, enz. enz. En dat als dan onze jonge Afrikaanders kunnen staan *voor* hun land zonder juist *tegen* Engeland te zijn, is zonneklaar. Doch wij nemen het den heer W. niet kwalijk dat hij, dadelijk ontwakende, zulks niet heeft ingezien. Hij is op weg; begint te redeneren, en het zal nu wel gaan.

c). Hij begint zijne eigene zwakheid te gevoelen. De koorts is gebroken. Nu verlaat hij zich niet langer op zijne eigene orakels. Neen, hij grijpt regts en links naar kranten als medestanders. Dit doet ons eenigzins vreezen, dat zijn brein op nieuw ontsteld raken moge. Doch mogelijk brengen zijne eigene woorden hem tot bezinning: "dat de *Patriot* een groote meerderheid aan zijne zijde heeft, bewijst niet dat zijn taak goed is, want de meerderheid is altijd voor hetgeen verkeerd en slecht is, terwijl goede zaken altijd door de minderheid worden voorgestaan." Hij heeft dit slechts op de verkeerde partij toegepast. De wederlegging dier aanvallen vindt hij in de *Patriot* van gisteren, waaruit hij zien kan, dat *kranten* evenmin onfeilbaar zijn als *hij* dit is.

Van het ergste is de heer W. dus genezen.—Wij koesteren alle hoop op zijn volkomene herstelling. Waar hij o.a. nog aan lijdt is:

1. Gebrek aan onderscheiding. De heer W. kan maar het verschil niet zien tusschen schertsen en kinderachtig, laf schrijven. Schertsende hebben wij zijne beschuldigingen beantwoord. Met al zijn hoogen ernst heeft hij die evenmin kunnen bewijzen als ons antwoord wederleggen. Hebben wij helder en klaar aangetoond, dat ofschoon honden vier pooten hebben, daaruit volstrek niet volgt dat elk ding met vier pooten een hond is, gelijk de logische heer W. beweerd heeft; hij meent er zich van te kunnen afmaken met te zeggen dat wij tot "spitsvondigheden" de toevlugt nemen! Het publiek oordeele.

2. Een weinigje onbescheidenheid, zoo al niet onbeschoftheid. Getuige zijn persoonlijke insultaties en lompe uitdrukkingen als "produkt van domheid" (omdat hij het niet vatten kan), "zouteloos geschrijf," enz. Wij kunnen iemand het voortbrengen van zulke lompheden verschoonen met het eenvoudig "He does not know better."

3. Een weinigje kwaadwilligheid. Zelf niets meer tegen ons in te brengen hebbende, wil hij "dat de Regering zich er mede bemoeit en de pogingen van het genootschap van ware Afrikaners, "tegenstaat en fnuikt." Nog meer. De heer W., laat zich door zijne kwaadwilligheid vervoeren, en wordt een vurige lasteraar door den laster van de *Express* te beamen! Immers de heer W. als geregeld lezer van den *Patriot* (zie zijn eigen getuigenis in de *Patriot* van 19 April 1878) weet het beter. Doch hier geldt welligt het spreekwoord: "Naar de waard is vertrouwt hij zijne gasten."

4. Een beetje oneerlijkheid. Als de heer W. zijne medestanders en magtige legerscharen opsomt, die zich in slagorde tegen het "boekje" van 8 bladzijden geschaard hebben "en wel op dezelfde gronden" als hij gedaan heeft, dan plaats hij het *Volksblad* in de voor- en de *Era* in de achterhoede, als luide hunne afkeuring uitsprekende over "dit produkt van domheid" enz. Hij moet het vrij ver in onbeschaamdheid gebragt hebben, om zoo iets voor het publiek te durven zeggen, of hij moet zich overtuigd gehouden hebben, dat de meeste lezers van de *Zuid Afrikaan*, het *Volksblad* en *Era* niet lezen, en die ze wel lezen zich niet de moeite getroosten zullen om te gaan nazien, of de heer W. eerlijk heeft aangehaald. Indien de heer W. het blozen nog niet geheel verleerd heeft, dan leze hij hier wat het *Volksblad* aangaande het boekske heeft gezegd in zijn uitgave van 22 Oct. ll. en late zich ook van zijne oneerlijkheid genezen: "Wij hebben een exemplaar ontvangen van een spel- en leesboek in de zoo-genaamde Afrikaansche taal. In het voorberigt geeft de schrijver te kennen, dat Kaapsche kinderen er gaauwer en lichter lezen uit zullen leeren. dan wanneer men ze door middel van een andere taal in dit vak onderwijst, en daar heeft hij welligt geen ongelijk aan." En wat de *Era* aangaat, die heeft niet slechts op "dezelfde gronden," maar met de *letterlijke woorden* van den heer W. het boekske veroordeeld, en de heer W. zal zelf wel best weten uit wiens pen die veroordeeling is gevloeid en hoeveel den schrijver er voor betaald is.

5. Een weinigje lafhartigheid. Aan het hoofd zijner magtige legerbenden is pas zijn eerste aanval afgeslagen of de heer W. strijkt zijn vlag en treedt van 't strijdperk af met: "Ik zal verder van het laf en kinderachtig geschrijf van den heer du Toit geen kennis meer nemen." Dit is wel jammer. Immers, wie zal dan in 't vervolg ons publiceeren en zoo een spoedigen uitverkoop bezorgen als de heer W. het niet doet? En mogen wij het welligt in de toekomst nog doller maken, wie zal dan den strijd aanbinden en als opvoeder, onderwijzer en Christen getuigenis afleggen?

Doch wij mogen niet zelfzuchtig zijn. De wortel der kwaal is genezen door onze eerste dozis. De enkele nagebleven ziekteverschijnselen zullen door dit middel wel weggenomen zijn. En als de heer W. dan *zwijgt*, gelijk hij beloofd heeft, dan is het niet omdat hij overleden, maar omdat hij hersteld is. Tot vreugde van

D. F. DU TOIT & Co.

[Beide partijen nu ten overvloede gelegenheid gegeven hebbende, zich voor den regterstoel van het Publiek te laten hooren, kunnen wij voor de bespreking van deze belangrijke kwestie geene verdere plaats in ons blad beschikbear stellen.—RED.]

Zuid Afrikaansch Kollege.

JAARLIJKSCHE PRIJSUITDEELING.

De uitdeeling van prijzen aan de bekroonde studenten had Donderdag plaats in de voor die gelegenheid netjes versierde Kollegezaal, die gevuld was met een groot aantal belangstellende toeschouwers, waaronder Lady Frere en gevolg, bij wier aankomst het kadettenkorps van het Kollege zich tot eene eerewacht gevormd had.

Sir David Tennant bekleedde den voorzittersstoel, hebbende aan zijne linkerhand de Professoren van het Kollege, en aan zijne regterzijde Lady Frere en gevolg, den Vice-kanselier der Universiteit, de heeren Sprigg en Ayliff met hunne dames, den Deken van Kaapstad, Dr. Dale, enz.

Na Bijbellezing en gebed werd door Professor Gill de heer Anderson opgeroepen als winner van de Gouden Medaille voor dit jaar. De heer Gill sprak eenige korte woorden tot lof van den gelukkigen kandidaat, wiens succes hij zeide in alle opzigten zeer schitterend te zijn geweest.

Sir David Tennant, de gouden medaille aan den heer Anderson overhandigende, zeide dat hij bij de zeer vleijende getuigenis, zoo even door Professor Gill afgelegd, weinig te voegen had. Hij kon slechts dien heer met opregte hartelijkheid geluk wenschen met de door hem behaalde overwinning.

Daarop werden de andere bekroonde studenten voorgesteld in de volgorde, waarin zij op deze lijst voorkomen, namelijk:—

PRIJZEN.

Gouden Medaille van den Raad.—Anderson.
Gouverneurs Prijs.—Lawton.
Sir David Tennant's Prijs, voor Engelsch opstel.—Anderson.

SOLOMONS PRIJS.

Departement der Oude Talen.—Te Water.
1ste Matriculatie.—Moore, Manson, Close.
2de " Wessels, Bisset.
3de " W. Watermeijer, Mansugh, Kuys, Silberbauer, Viljoen, J. Watermeijer.

DEPARTEMENT VAN SCHEIKUNDE.

B. A. Klasse.—T. Wessels.
1ste Matriculatie.—E. Moore, 1ste prijs; R. Wahl, 2de prijs.
2de Matriculatie.—T. Bensusan, 1ste prijs; D. Wessels, 2de prijs.
3de Matriculatie.—J. Hiddingh, 1ste prijs; W. Darter, 2de prijs.

DEPARTEMENT VAN LETTERKUNDE.

B.A.—G. Anderson, 1ste prijs; P. Wessels, 2de prijs.
1ste Matriculatie.—J. Manson, 1ste prijs; W. Moore, 2de prijs.
2de Matriculatie.—D. Wessels, 1ste prijs; Bisset, 2de prijs.
3de Matriculatie.—W. Watermeijer, 1ste prijs; Kuys, 2de prijs.

ENGELSCH DEPARTEMENT.

Speaker's Prijs voor Constitutionele Geschiedenis.—Anderson.

PRIJZEN VOOR OPSTELLEN.

1ste Matriculatie.—Moore.
2de " Kitching, Wessels.
3de " Silberbauer.

KLASSE PRIJZEN.

1ste Matriculatie.—1ste, Moore; 2de, Manson.
2de " 1ste, Bisset; 2de, Wessels.
3de " 1ste, Watermeijer; 2de, Viljoen.
B.A. Klasse.—1ste, Watermeijer; 2de, Wessels.

MATHESIS.

PRIJS VAN DEN HEER SAUL SOLOMON.

B.A.—1ste, T. Watermeijer; 2de, Wessels.
1ste Matriculatie.—E. Close, M. O. Manson.
2de " Bisset, Findlay.
3de " J. Helm, D. Kuys.

Sir David Tennant hield daarop eene toespraak. Hij betreurde namens den Raad de onvermijdelijke afwezigheid van Sir Bartle Frere, die altijd zoo groot belang in het onderwijs en de opvoeding aan den dag legde en voorzeker, in Kaapstad zijnde, woorden van raadgeving en wijsheid van het voorzittergestoelte zou hebben doen hooren.

Daarop wijdde de spreker eenige oogenblikken aan de veranderingen die bij akte van de jongste parlementszitting in de konstitutie van het kollege waren daargesteld, waarbij hij grooten lof toezwaaide aan de ijverige en verstandige bemoeijingen van den voormaligen Raad, als blijkende uit de voortreffelijke vruchten die het onderwijs aan het kollege had opgeleverd in de vele mannen van onderscheiding, daar gevormd, en die nu de aanzienlijkste betrekkingen in de maatschappij, zoowel elders als hier bekleeden. Het zou nu, zeide hij, het hoogste streven zijn van den tegenwoordigen Raad, waarvan hij de eer had Voorzitter te zijn, het kollege zoo doeltreffend te maken als de middelen veroorloofden. De Raad zou het zich als ernstig doelwit stellen om het karakter der opleiding te verhoogen, om het kollege in den volsten zin dien naam waardig te maken, om binnen het bereik der studenten al die middelen te plaatsen, die aan hunne regtmatige ambitie voldoening kunnen verschaffen, en om eindelijk niet alleen de positie, door het kollege ingenomen te handhaven, maar die zoo veel mogelijk nog te verbeteren. Wegens den vooruitgang in kunsten en wetenschappen, die in den laatsten tijd vooral verbazend snel geweest is, was het kollege van heden, uit den aard der zaak, een geheel andere instelling dan dat van 1829, het jaar der stichting, en moest natuurlijk aan den studerenden geest de middelen aanwijzen om zich in staat te stellen mede te werken aan de oplossing der groote vraagstukken die ons aan alle zijden omringen. En welke die vorderingen zijn en welke vraagstukken zich aan het denkend gemoed in den tegenwoordigen tijd opleveren werd eenigzins uitvoerig door den spreker ontwikkeld. Alvorens de studenten weder te ontmoeten, hoopte hij hen te mogen geluk wenschen met de voltooijing van het laboratorium, het volledig maken dus van het onderwijs in de scheikunde, waartoe de milddadigheid der dame, die den leerstoel in dat vak zoo ruim begiftigd had, den Raad had in staat gesteld. De aanspraak werd besloten met eenige woorden van raad en vermaning en een hartelijken wensch, dat de nu aanbrekende vakantiedagen aan de studenten tot een wezenlijke ontspanning verstrekken mogten, die hen met vernieuwden lust den arbeid van het volgende jaar zou doen hervatten.

Ten slotte werden eenige juichkreten aangeheven ter eere van Lady Frere, Sir David Tennant, mevr. Jamieson, de professoren, enz., waarna allen in de meest opgeruimde stemming huiswaarts keerden.

Amerikaansche Beschaving.

In het begin van verleden week—zegt een Amerikaansch blad van den 17den October—traden zeven negers een ter slechter naam bekend staand huis te Mt. Vernon, niet ver van Evansville, Ind., gelegen, binnen, en wisten vier blanke vrouwen, die in dat huis woonden, met geweld te ontvoeren. Vier der negers werden laatstl. Donderdag avond gearresteerd en in de gevangenis aldaar geplaatst. Daarop gingen een paar "Dep. Sheriffs" naar het huis van Dan Harrison, vader van een der voortvlugtige negers, ten einde hem te noodzaken, het verblijf van zijn zoon te openbaren. Dan Harrison wilde hen echter niet binnen laten en schoot een der "Dep. Sheriffs" op de plaats dood. De overblijvene loste daarop zijn revolver op Harrison, trof hem aan den arm, en bragt hem vervolgens mede naar de gevangenis. Het gebeurde verspreidde zich snel, en spoedig was de gevangenis, waarin de negers opgesloten waren, door eenige honderden mannen omringd, ten einde te beletten, dat men de gevangenen als veiligheidsmaatregel naar Evansville overbragt. Toen men hoorde, dat de militie te Evansville onder de wapenen geroepen was, werd de van daar komende trein Vrijdag morgen door een troep geweldenaars, ongeveer een mijl van Mt. Vernon, Ind., aangehouden en doorzocht. Daar men geen soldaten vond, liet men den trein ongedeerd verder gaan.

De menigte rondom de gevangenis nam steeds toe, en tegen den nacht wist men den telegrafist uit zijn kantoor te verwijderen. Kort daarna verscheen een 100 tal mannen, allen van lange zwarte maskers voorzien, haalden de vier gevangenen uit hunne cellen, en hingen hen zonder vorm van proces op het terrein voor de gevangenis op. De oude Harrison trof nog een ijsselijker lot, daar men zijn ligchaam aan stukken sneed en vervolgens in een privaat wierp. Na deze afschuwelijke daad verwijderde de menigte zich, en werd alles weder zoo rustig als gewoonlijk.

Is het niet ontzettend, dat zulke zaken ongestraft kunnen plaats grijpen, en toont dit niet aan, dat de beschaving en het besef van regt op vele punten in deze Unie nog wij wat te wenschen overlaat? Een krachtige regering is er noodig, om zulke gruwelen te keer te gaan, en dubbel zou het daarom te betreuren zijn, wanneer eene partij als de Nationalen, met hare socialistische denkbeelden, het roer in handen bekwam.

TRANSVAAL.

De *Volksstem*—die van Januarij af tweemaal per week zal uitkomen—zegt in haar nommer van 7 December;—

Het Hooge Hof was de geheele week bezig met de aktie, door eenige vrijwilligers tegen de Regering ingesteld voor het bekomen der plaatsen die hun gewaarborgd werden, toen zij dienst namen onder de Regering der Republiek. De geheele week werd besteed aan het inwinnen van getuigenis vóór en tegen en zelfs nu gelooven we, dat al de verklaringen nog niet ingewonnen zijn. De Weatherley-zaak moest uitgesteld worden, doordien mej. Weatherley wegens ongesteldheid hare verklaring niet kon voortzetten. Zaturdag morgen verklaarden hare advokaten, dat zij in last hadden om eene volledige apologie in het Hof te maken over hetgeen daags te voren had plaats gehad, en als dat niet genoegzaam geacht werd, zou hunne kliente zelve eene apologie maken, wanneer zij verschijnen kon. De Regter zeide dat 't volkomen voldoende was. Eenige verdere verklaringen worden toen ingewonnen, waarna de zaak der vrijwilligers ter hand werd genomen. In verband met de behandeling van zaken, zooals die van Weatherley *vs.* Weatherley wenschen we eenige opmerkingen te maken. Wij zijn even sterk als iemand gekant tegen het behandelen van regtszaken met gesloten deuren; maar we gelooven toch, dat wanneer er zaken van dezen aard voor het Hof zijn, 't niet kwaad zou wezen om kinderen te gelasten uit het Hof te gaan. De wijze waarop kleuters, de kinderschoenen nog niet ontwassen, elk stukje onwelvoegelijke getuigenis staan aan te gapen en op te vangen, is niet slechts walgelijk, maar tevens treurig te overwegen met het oog op de uitwerking daarvan op hunne zeden. Daar in de aanstaande kriminele zittingen ook eene zaak, die onwelvoegelijke verklaringen uitlokken zal, voorgebragt zal worden, achten we 't ons ten pligt, de aandacht te vestigen op deze aangelegenheid, ons overtuigd houdende, dat Zijne Lordschap Regter Kotzé zijn ernstige aandacht aan het onderwerp schenken zal.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

[GISTEREN ONTVANGEN.]

VERNIELENDE BRAND TE PORT ELIZABETH.

Port Elizabeth, Vrijdag, 20 Dec.

J. C. Kemsley & Co.'s magazijn van kleeding en andere koopwaren in de Mainstraat heden morgen om drie uur totaal door brand vernield. Dit perceel strekt zich uit tot de straat daarachter, en alles is verbrand. Het verlies wordt geschat op tusschen de tien en elf duizend pond sterling. Had omtrent tweeduizend pond waarde aan tabak in voorraad, gedekt door polissen in Engelsche en Koloniale Assurantiekantoren, waaronder Port Elizabeth Fire and Marine, Ægis, Union van Grahamstad, London, Liverpool en Globe van Lancashire. Gebouwen behooren toe aan Mej. Crooks, Senior, en zijn bij de Guardian verzekerd voor £1000. Harris' papierwinkel, enz., is met moeite aan het gevaar ontkomen. De dakspanten vatteden vuur en aan den voorraad is groote schade toegebragt door rook en water.

Donderdag morgen is een brutale poging gedaan om de magazijnen van Mosenthal, in de Queenstreet, in brand te steken. Er waren twee vuren gemaakt tegen de kelderdeur, die echter tijdig genoeg ontdekt en gebluscht werden. £100 Belooning aangeboden voor het ontdekken des daders.

William Horne, een stadsarbeider, heeft gisteren door het instorten van een aardlaag bij de uitgravingen voor de nieuwe vedermarkt het leven verloren; laat eene weduwe en zes kinderen in behoeftige omstandigheden achter.

Heden morgen is door den tapper in het Masonic Hotel een Kaffer geschoten.

NIEUWE MARKT.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per 3 bs.	0	15	0	—	0	18	3
Azijn, per half-aam	0	12	0	—	0	15	6
Boter, per lb.	0	1	11	—	0	2	2
Eenden per stuk	0	2	6	—	0	3	6
Eijeren, per 100	0	11	1	—	0	12	3
Gedroogde Abrikozen per lb.	0	0	7	—	0	0	7
Ganzen, per stuk	0	3	9	—	0	4	6
Groene Abrikozen	0	0	6	—	0	1	3
Hoenders, per stuk	0	2	6	—	0	3	2
Honig, per lb.	0	0	7	—	0	0	7½
Kalkoenen per stuk	0	4	10	—	0	10	3
Lemmetjes per 100	0	3	6	—	0	5	6
Limoenen, per 100	0	6	9	—	0	12	11
Patattas, per 3 bs.	0	9	0	—	0	10	6
Pruimen, per 100	0	0	7	—	0	1	2
Varkens, speen	0	9	0	—	0	10	6
Vijgen (rijp) per 100	0	2	8	—	0	5	6
Wijn (ordinaire), per halfaam	0	15	0	—	0	15	0

MARKTPRIJZEN.

Van 18 tot 20 December 1878.

		£	s.	d.		£	s.	d.
275 bs.	Aardappelen, pr. 3 bs.	0	9	0	—	0	17	9
¼ leg.	Azijn, per legger	6	0	0	—	6	0	0
89 lb.	Boter, per lb.	0	1	7	—	0	1	10
	Eenden, per stuk	0	2	6	—	0	3	0
	Eijeren, per 100	0	10	6	—	0	13	0
9 bs.	Erwten, per 3 bs.	1	0	0	—	1	0	0
	Ganzen, per stuk	0	3	6	—	0	3	11
30 bs.	Garst, per 3 bs.	0	12	3	—	0	12	3
425 bs.	Haver. per 3 bs.	0	9	9	—	0	10	10
41 vr.	Havergv., pr. 100 lb.	0	3	1	—	0	7	0
	Hoenders, per stuk	0	2	6	—	0	3	0
	Kalkoenen, per stuk	0	7	6	—	0	9	6
24 bs.	Koren per 3 bush	1	1	6	—	1	2	0
125 bs.	Uijen, per 3 bs.	0	8	0	—	0	10	9
	Speenvarkens,	0	5	10	—	0	5	10

Woensdag, 18 Dec.	19	Wagens	16	Karren.
Donderdag, 19 do.	15	do.	10	do.
Vrijdag, 20 do.	24	do.	18	do.

MAANSVERANDERINGEN.

Dec. 31, Eerste Kwartier, 3u. 11m. do.
Jan. 8, Volle Maan, 1u. 26m. namiddags.
Jan. 15, Laatste Kwartier, 12u. 40m. namiddags.
Jan. 22, Nieuwe Maan, 1u. 29m. namiddags.
Jan. 30. Eerste Kwartier, 1u. 23m. namiddags.

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN.

J. S. MARAIS EN CO

Dec. 23.—Klapmuts Station, Schapen en Bokken van J. S. Joubert.

J. W. MOORREES JR. EN CO.

Jan. 7.—Malmesbury, Vaste en Losse Goederen van J. M. A. Louw.

GEDOOPT.

(*Privaat.*)

Ten huize van den heer J. R. Whitton, Tuin Normaalschool, op Woensdag, den 18den December, door den WelEerw. Heer A. D. Luckhoff, een zoon van den heer James Reid Whitton, met name John Freer.

Ten huize van den heer M. J. Spengler, Tamboerskloof, op Donderdag, den 19 December, door Wel Eerw. Heer A. D. Luckhoff, eene dochter van den heer Marthinus Johannes Spengler, met name Maria Jacoba.

OVERLEDEN.

Dec. 16.—Lissie, dochter van den heer Jan Humphries, oud 7 maanden.

Dec. 17.—Mejufvr. Jane Reid, echtgenoote van den heer Hendrik Thijs, oud 26 jaren.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

Dec 17—Ole Moller, Norw bk 593 tons, A Bull, from Soderham 25th Aug, to this port, with deals.—R H Arderne, agent.

17—Ambulant, bg 191 tons, Maag, from Knysna to this port.—C G Akerberg, agent.

17—Eleanor, bk 438 tons, L Jobson, from Foocheofo, via Algoa Bay, to this port.—Wm A Lippert & Co, agents.

18—Cupido, sch 171 tons, D Damm, from Algoa Bay 13th Dec, to this port, with cargo sugar.—Thomson, Watson, & Co, agents.

18—Cape Good Hope, sch 107 tons, W C Challis, from East London to this port.—Barry & Nephews, agents.

18—Diana, Norw bk 536 tons, A Roth, from Java to New York. Put in for supplies.—Wm Anderson & Co, agents.

TABLE BAY.—SAILED.

Dec 17—Edinburgh Castle, CRMSt, to London.

SCHUTVERKOOPINGEN.

Door de Schutmeesters en op de plaatsen en dagen als ondergemeld, zal verkooping worden gehouden van vee als volgt:—

Dec 28.—J. Brink, Calitzdorp,—Een roode Bul, met wit geplekten kop en dito pens, omtrent 3 jaar oud, geen merken.

Dec 28.—A. J. Burger, Brandvlei,—Een donkerbruine Merrie met kol voor den kop, regterachterpoot wit, ongemerkt, omtrent 6 jaar oud; een donkerbruin Veulen, ongemerkt, omtrent 5 maanden oud; een zwartschimmel Hengstpaard, ongemerkt, regterachterpoot wit, omtrent twee jaar oud; een vosschimmel Ruinpaard, ongemerkt, linker voorpoot dik omtrent 5 jaar oud.

Dec. 28.—M. F. Gulder, Rondeheuvel,—Eene zwarte Koe zonder onderscheidingsmerken in de ooren.

Dec. 28.—Adam Kuiler, Sutherland,—een roodschimmel Ruinpaard, kol voor den kop en linkerachterpoot wit, omtrent 7 jaren oud, ongemerkt, en eene vale Merrieëzel met zwarte strepen over de bladen, omtrent 6 jaren oud, ongemerkt.

Dec. 28.—A. P. M. van Winsen, Karreekap,—een lichtbruine Muilezel (Ruin), omtrent 10 jaar oud.

Dec. 28.—F. de Villiers, Rhenosterberg, Hopetown,—een bruin Ruinpaard, bejaard, halvemaan in linkeroor van voren; een donkerbruin Ruinpaard, regterzijde van nek onduidelijk gebrandmerkt; een lichtbruine Merrie, witte plekken voor den kop.

Dec. 28.—J. D. van der Westhuizen,—Grootkruis,—twee Muilezels, 1 vale Merrie, ongemerkt, en 1 zwartbruine kortop Ruin, regteroor vaal, gebrandmerkt a n den linkerkant van den nek.

Dec. 28.—Douglas Scott, Oudtshoorn,—een Bulkalf, omtrent 2 jaar oud, rood en bruin met witten rug, gemerkt beide ooren zwaluwstaart op de punten, linkeroor halvemaan van achteren.

Dec. 29.—J. W. Hauptfleisch, Stellenbosch,—een donkerbruine Merrie met een Merrieveulen, en een lichtbruine Ezel, twee jaren oud.

Dec. 31.—W. H. Olivier, Safraanrivier,—twee Muilezels (Ruins), een donkerbruin, omtrent 6 jaren oud, gemerkt linkeroor stomp, aan de linker zijde der nek eene C. linkerheup, No. 856 en 6 aan de regterheup, en aan dezelfde heup P. I. De andere lichtbruin, omtrent 5 jaren oud, gemerkt beide ooren sneedje van voren, linkerzijde van den nek H. M. op de linkerheup No. 95, op dezelfde bout No. 2, op de regterbout No. 5.

Jan. 4.—G. H. Meijer, Brandwacht, Mosselbaai,—een zwarte Os, witte plek onder den pens, regteroor scheur, linkeroor snee van achteren, omtrent vier jaar oud.

Jan. 18.—W. Trohfeldt, Clanwilliam,—Een donkerbruine Merrie met kolbles, en vos Merrieveulen wit voor den kop, een zwarte Vaars (mismaakt) omtrent 3 jaren oud; zwart varken met witte zijden.

Jan. 18.—A. J. van Koller, Tradouwhoek,—Een zwarte Muilezelhengst, schimmel kol voor den kop, grijsachtige lippen, omtrent 5 jaren oud.

Z. A. Assurantie Maatschappij.

ASSURANTIE OP GRAANMIJTEN.

DEZE Maatschappij zal gedurende de toekomende Maanden, gerekend tot den 15den Maart aanstaande, "Risiko's" aannemen op Mijten van allerlei soorten van Graan.

De Premie zal 30s. per £100 zijn voor Drie Maanden, gerekend van den dag, waarop Assurantie genomen wordt.

Aanzoek te worden gedaan, dagelijks, aan het Kantoor in de Kaapstad, of bij deszelfs Agenten in de Buitendistrikten.

C. WATERMEYER, Secretaris.

56, St. Georgestraat, Kaapstad.

DE PAARLSCHE

Brand Assurantie en Trustmaatschappij.

Westelijke Provincie Bank Gebouw.

Opgerigt den 1sten October 1878.

KAPITAAL £40000.

DIRECTEUREN:

De Wel-Edele heer J. R. ZEEDERBERG, M.D., Voorzitter.

De Wel-Edele heeren

J J ALBERTIJN, I A J ROOS,
E G RETIEF, B P DU PLESSIS,
D G HORAK, J F MARAIS,
D MARAIS, A P zn, M SMUTS DU TOIT.

BRANDDEPARTEMENT.

AANZOEKEN voor de Verzekering van Los- en Vast goed tegen verlies of schade door Brand zullen dagelijks ontvangen en Polissen uitgereikt worden op zeer voordelige termen.

TRUSTDEPARTEMENT.

Voor de Administratie en beredderirg van Boedels en ander eigendom als Executeuren, Curatoren, Redderaars, Voogden of Agenten, op de liberaalste voorwaarden.

Beleeningen toegestaan op Eerste Verband van Vastgoed.

Directeuren komen elken Woensdag bijeen voor bezigheden.

J. J. DE VILLIERS, Secretaris.

De Paarlsche Bank,

PAARL.

DIRECTEUREN.

Wel-Ed Heer JACS. J. LE ROUX, Sr., Voorzitter
" " JACOB R. DE VILLIERS
" " P. C. LE ROUX
" " O. T. DE VILLIERS
" " G. J. MALHERBE
" " A. J. MARAIS, J.zn.
" " SEB. V. VAN NIEKERK
" " ABR. M. DE VILLIERS
" " JACS. J. MINNAAR.

De Bank geeft Renten op Vaste Deposita het tarief te worden vernomen ten haren Kantore.

De Directeuren vergaderen Maandag en Donderdag's morgens te 10 ure om over Applicaties voor Disconto te beslissen.

J. J. F. LE ROUX, Kassier.